

คู่มือการปฏิบัติงาน
การตรวจสอบค่าเช่าบ้านข้าราชการ

จัดทำโดย

นางนันทิกานต์ ศุจินันท์ชยะกูร
ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินเชี่ยวชาญ
กลุ่มตรวจสอบ
สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดราชบุรี

คำนำ

คู่มือการตรวจสอบค่าเช่าบ้านข้าราชการฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบค่าเช่าบ้านได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

คู่มือฉบับนี้ได้รวบรวมกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการตรวจสอบ ได้แก่ ข้อพิจารณาเบื้องต้นในการวางแผนการตรวจสอบ การวางแผนการตรวจสอบ การดำเนินการตรวจสอบ การรายงานผลการตรวจสอบ การเผยแพร่ผลการตรวจสอบ และการติดตามผลการตรวจสอบ

ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนทำให้การจัดทำคู่มือสำเร็จได้ด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะได้ประโยชน์จากการใช้คู่มือฉบับนี้

นันทิกานต์ ศุจินันท์ชยะกูร

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินเชี่ยวชาญ

๒๐ เมษายน ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(๑)
สารบัญ	(๒)
สารบัญภาพ	(๓)
สารบัญภาคผนวก	(๔)
ส่วน ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑
ส่วนที่ ๒ กฎ ระเบียบ มาตรฐาน หรือหลักการทางวิชาการที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน	๒
ส่วนที่ ๓ ขั้นตอนการดำเนินการ	๑๓
ภาคผนวก	๓๖

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนภาพ (Flow Chart) แสดงขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบ การปฏิบัติตามกฎหมาย	๑๓

สารบัญภาคผนวก

ภาคผนวกที่		หน้า
๑	แนวการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๗
๒	แบบสรุปผลการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน (ช. ๑)	๓๙
๓	การตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน – กรณีเช่าบ้าน (ช. ๒)	๔๑
๔	การตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน – กรณีเช่าซื้อ (ช. ๓)	๔๓
๕	สิทธิและรายละเอียดกรณีเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ (ช. ๔)	๔๕
๖	สิทธิและรายละเอียดกรณีเช่าบ้าน (ช. ๕)	๔๖
๗	การตรวจสอบสาระสำคัญในสัญญาเช่าบ้าน – กรณีเช่าบ้าน (ช. ๖)	๔๗
๘	การตรวจสอบสาระสำคัญในสัญญาเช่าซื้อ – กรณีเช่าซื้อ (ช. ๗)	๔๘
๙	การตรวจสอบรายละเอียดใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้าน (ช.๘)	๔๙
๑๐	บันทึกการตรวจสังเกตการณ์บ้านพักอาศัยของผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน	๕๐
๑๑	แบบสอบถามการพักอาศัยของผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากบ้านข้างเคียง	๕๑

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ

ตามมาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดว่า ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ หากข้อบกพร่องที่ตรวจพบไม่มีลักษณะเป็นการทุจริต และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจ ผู้ว่าการจะแจ้งให้ผู้รับตรวจทราบเพื่อกำกับดูแลมิให้เกิดข้อบกพร่องอีกก็ได้

ค่าเช่าบ้านเป็นสวัสดิการที่ทางราชการได้ให้ความช่วยเหลือแก่ข้าราชการผู้ที่มีความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยเนื่องจากทางราชการเป็นเหตุ เช่น ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการเป็นการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ โดยทางราชการไม่สามารถจัดที่พักอาศัยให้อยู่ได้ และไม่มีบ้านเป็นของตนเองหรือของคู่สมรสที่อยู่อาศัยอยู่ร่วมกันได้ในท้องที่นั้น หรือมีบ้านของตนเอง หรือของคู่สมรสแต่ได้ถูกทำลายด้วยภัยพิบัติ ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านได้ตามที่เช่าบ้านเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้จ่ายเงินค่าเช่าบ้านไปจริงตามสมควรแก่สภาพแห่งบ้าน รวมทั้งให้ข้าราชการที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านที่เช่าซื้อบ้านหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระอยู่ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้น สามารถนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าแทนการเช่าบ้านได้ ทั้งนี้แต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้าน

ดังนั้น เพื่อให้การเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการเป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว ทางราชการจึงได้ออกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการเบิกค่าเช่าบ้าน เช่น ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการ เป็นต้น กระบวนการของการเบิกค่าเช่าบ้านมีหลายขั้นตอน เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจเข้าใจคลาดเคลื่อนในการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ประกอบกับไม่มีแนวการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของส่วนราชการ ทำให้ต้องใช้เวลาในการตรวจสอบมาก จึงได้จัดทำคู่มือการตรวจสอบค่าเช่าบ้านข้าราชการเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อนำเสนอกระบวนการในการปฏิบัติงานตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน การใช้เทคนิคและวิธีการตรวจสอบในการรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน

๒. เพื่อให้ผู้ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้แนวทางในการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ

ส่วนที่ ๒

กฎ ระเบียบ มาตรฐาน หรือหลักการทางวิชาการที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตรวจสอบการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านข้าราชการ ประกอบด้วยแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมาย ระเบียบ ต่าง ๆ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“หน่วยรับตรวจ” หมายความว่า

(๑) กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง หรือกรม

(๒) หน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาค

(๓) หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น

(๔) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและตามกฎหมายอื่น

(๕) ทุณฑมนเวียน

(๖) หน่วยงานอื่นของรัฐ

(๗) หน่วยงานที่รัฐมิได้จัดตั้งขึ้นแต่ได้รับเงินอุดหนุน หรือกิจการที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สิน ลงทุนจากหน่วยรับตรวจตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับเงินอุดหนุน หรือกิจการดังกล่าว

(๘) หน่วยงานอื่นใดหรือกิจการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานเป็นผู้ตรวจสอบ หรือที่มีกฎหมายกำหนดให้มีสิทธิร้องขอให้สำนักงานเป็นผู้ตรวจสอบ

“ผู้รับตรวจ” หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ในการปฏิบัติราชการหรือการบริหารของหน่วยรับตรวจ

“ตรวจเงินแผ่นดิน” หมายความว่า ตรวจสอบการเงินของหน่วยรับตรวจ ซึ่งรวมถึง ตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหาร ซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจหรือที่อยู่ในความครอบครองหรืออำนาจ ใช้จ่าย ของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผน การปฏิบัติราชการ หรือไม่ และตรวจว่าการใช้จ่ายเงินหรือการใช้ประโยชน์นั้นเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพหรือไม่ รวมตลอดถึงการตรวจสอบรายงาน การเงินของหน่วยรับตรวจและแสดงความเห็นต่อผลของการตรวจสอบ และการตรวจสอบอื่นที่ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ตรวจสอบ” หมายความว่า ตรวจเงินแผ่นดิน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๕๓ ให้ผู้ว่าการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๒) ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

(๓) มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตาม (๑) และ (๒)

(๔) กำกับและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตาม (๓)

มาตรา ๕๓ ในการตรวจสอบ ให้ผู้ว่าการและเจ้าหน้าที่ซึ่งผู้ว่าการมอบหมาย มีอำนาจตรวจสอบเงินและทรัพย์สินอื่น บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานในการใช้จ่ายและหลักฐานอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจและให้มีอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ให้ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง มาให้ ถ้อยคำ หรือส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นบรรดาที่หน่วยรับตรวจจัดทำขึ้นหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

(๒) आयัดบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่มีอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ

(๓) ให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับหน่วยรับตรวจเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

(๔) มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่น หรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจเท่าที่จำเป็น ในการมอบหมายเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง จะให้มีอำนาจทั้งหมดหรือบางส่วนให้ระบุให้ชัดแจ้ง โดยคำนึงถึงสถานะของเจ้าหน้าที่ในแต่ละระดับ

มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ว่า ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ หากข้อบกพร่องที่ตรวจพบไม่มีลักษณะเป็นการทุจริต และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจ ผู้ว่าการจะแจ้งให้ผู้รับตรวจทราบเพื่อกำกับดูแลมิให้เกิดข้อบกพร่องอีกก็ได้

๒. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๖ บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินนโยบายการคลัง การจัดทำงบประมาณ การจัดหารายได้ การใช้จ่าย การบริหารการเงินการคลัง และการก่อหนี้ อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ตามหลักการรักษาเสถียรภาพและการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และหลักความเป็นธรรมในสังคมและต้องรักษาวินัยการเงินการคลังตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

มาตรา ๓๗ หน่วยงานของรัฐจะก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย

การก่อกำเนิดผู้กักตุนและการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงานต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด โดยพิจารณาเป้าหมาย ประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐ และต้องเป็นไปตามรายการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานของรัฐนั้นด้วย

มาตรา ๓๘ ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎหรือตามที่ได้รับอนุญาตให้จ่าย

มาตรา ๓๙ การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๓. พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๖ วรรคสอง การเบิกจ่ายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ข้าราชการซึ่งมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ได้เช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระอยู่ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้น ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๒) หากเช่าซื้อหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คู่สมรสและมีกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่นในบ้านนั้น จะเบิกจ่ายค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ได้ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์สำหรับบ้านหลังดังกล่าว

(๕) หากเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านสูงกว่าราคาบ้าน ให้นำค่าผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ โดยให้คำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

๔. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๖ ให้ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านยื่นคำขอรับค่าเช่าบ้านตามแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ...

ข้อ ๗ การยื่นแบบ ๖๐๐๕ ให้ยื่นต่อผู้รับรองการมีสิทธิตามข้อ ๘ พร้อมด้วยสัญญาเช่าบ้าน สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีการยื่นหลักฐานที่เป็นสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ต้องแนบสัญญาซื้อขายบ้าน สัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน หรือสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน แล้วแต่กรณี เป็นหลักฐาน

ประกอบด้วย และหากวงเงินในสัญญาดังกล่าวต่ำกว่าสัญญาเงินกู้ ข้าราชการผู้ใช้สิทธิต้องยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่า หากมีการกู้เงินตามวงเงินในสัญญาดังกล่าว จะต้องมีการผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด

ข้อ ๙ เมื่อมีการรับรองสิทธิขอรับค่าเช่าบ้านแล้ว ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้าน ตามข้อ ๑๐ แต่งตั้งข้าราชการจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเช่าบ้าน ให้ตรวจสอบว่าได้เช่าบ้านและอาศัยอยู่จริง ระยะเวลาเริ่มต้นของการเช่าบ้านและการเข้าพักอาศัย ตลอดจนความเหมาะสมของอัตราค่าเช่าบ้านเมื่อเปรียบเทียบกับสภาพแห่งบ้าน

(๒) กรณีเช่าซื้อบ้านหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้าน ให้ตรวจสอบสัญญาเช่าซื้อบ้านหรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน วงเงินเช่าซื้อหรือวงเงินกู้ เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และวันเริ่มต้นการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้าน

เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายละเอียดครบถ้วนแล้ว ให้จัดทำรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านตามแบบท้ายระเบียบนี้ เสนอต่อผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิก ค่าเช่าบ้านข้าราชการตามข้อ ๑๐ เพื่อพิจารณาอนุมัติการเบิกจ่ายต่อไป โดยหมายเหตุท้ายแบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน ได้กำหนดแนวทางเพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงสรุปความเห็นต่อผู้อนุมัติการเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ดังนี้

- (๑) บุคคลที่ทำนิติกรรมต่าง ๆ มีตัวตนหรือไม่
- (๒) สำหรับกรณีบ้านเช่าต้องตรวจสอบให้ทราบว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของใคร ในกรณีที่ผู้ให้เช่าไม่ใช่เจ้าของบ้าน ต้องตรวจสอบสัญญาเช่าจากเจ้าของบ้านด้วย
- (๓) สภาพของบ้านเหมาะสมกับราคาเช่า เช่าซื้อ หรือราคาซื้อขาย หรือไม่
- (๔) ขนาดบ้านเหมาะสมกับจำนวนคนในครอบครัวที่อาศัยร่วมกันอยู่จริงเพียงใด

(๕) ในกรณีที่เช่าบ้าน จะต้องตรวจสอบว่ามีความจำเป็นต้องเช่าจริงหรือไม่

(๖) ตรวจสอบการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้าน ตั้งแต่เมื่อใด

(๗) อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๓ สัญญาเช่าบ้าน สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ตามข้อ ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ หรืออย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) สัญญาเช่าบ้าน ต้องระบุวัน เดือน ปี ที่ทำสัญญา ชื่อคู่สัญญา สถานที่เช่า วันเริ่มต้นแห่งสัญญาเช่า ระยะเวลาการเช่า วันสิ้นสุดสัญญาเช่า และอัตราค่าเช่าต่อเดือน

(๒) สัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ให้ใช้ตามแบบสัญญา ของสถาบันการเงินได้ โดยต้องระบุชื่อคู่สัญญา สถานที่เช่าซื้อหรือสถานที่กู้เงิน วันเริ่มต้น

แห่งสัญญา ระยะเวลาการชำระค่าเช่าซื้อหรือการผ่อนชำระเงินกู้ วันสิ้นสุดสัญญา จำนวนวงเงินที่เช่าซื้อหรือวงเงินกู้ และจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระรายเดือน

๕. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๓ วรรคสอง กำหนดว่าให้ข้าราชการผู้ใช้สิทธิจัดส่งรายงานข้อมูลของข้าราชการในการขอรับค่าเช่าบ้านพร้อมการยื่นแบบ ๖๐๐๕ และให้ผู้มีอำนาจรับรองการมีสิทธิตามข้อ ๘ มีอำนาจพิจารณา รับรายงานข้อมูลข้าราชการในการขอรับค่าเช่าบ้านที่ยื่น โดยให้แจ้งรายละเอียดประกอบอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลประวัติการรับราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการ และการโอน ย้าย ในกรณีเป็นการย้ายให้ชี้แจงข้อมูลว่าเกิดจากคำร้องขอของตนเองหรือไม่

(๒) ข้อมูลการมีเคหสถานของข้าราชการและคู่สมรสทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

(๓) ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ทำงานของคู่สมรสของข้าราชการ และให้แจ้งว่าหน่วยงานแห่งนั้นได้ให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือจัดบ้านพักให้กับคู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการหรือไม่

(๔) ข้อมูลการมีเคหสถานของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ รวมทั้งบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

(๕) ข้อมูลสถานะการมีชีวิตอยู่ของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ หากในภายหลังมีกรณีที่บุคคลดังกล่าวเสียชีวิตหรือสาบสูญ ให้แจ้งรายละเอียด วัน เดือน ปี ที่เสียชีวิตหรือสาบสูญ

๖. หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๕/ว ๑๙ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐานการชำระราคาบ้านและที่ดินเพื่อการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ

ข้อ ๑ กรณีข้าราชการเช่าซื้อบ้านพร้อมที่ดินหรือกู้เงินมาเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดินในคราวเดียวกัน และมีการทำสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาซื้อขายและจดทะเบียนทั้งบ้านและที่ดิน ข้าราชการสามารถนำหลักฐานดังต่อไปนี้เป็นหลักฐานประกอบการนำค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน

๑.๑ โฉนดที่ดิน น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก (ในกรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดิน)

๑.๒ สัญญาขายบ้านและที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (ในกรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดิน)

๑.๓ สัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน (ในกรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดิน)

๑.๔ สัญญาเช่าซื้อบ้านพร้อมที่ดิน (ในกรณีเช่าซื้อบ้าน)

๑.๕ ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

ข้อ ๓ กรณีข้าราชการได้กู้เงินมาเพื่อซื้อที่ดินและจ้างปลูกสร้างบ้านบนที่ดินที่ซื้อในคราวเดียวกัน จะมีสิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามวงเงินกู้ แต่ไม่เกินจำนวนราคาที่ดินที่ซื้อขายและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่รวมทั้งราคาบ้านตามสัญญาจ้างปลูกสร้างโดยใช้หลักฐานดังต่อไปนี้เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน

๓.๑ โฉนดที่ดิน น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก

๓.๒ สัญญาขายที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

๓.๓ สัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน

๓.๔ ใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร

๓.๕ สัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน

๓.๖ ใบเสร็จรับเงินค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

ข้อ ๔ กรณีข้าราชการมีที่ดินเป็นของตนเองอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาได้กู้เงินมาเพื่อจ้างปลูกสร้างบ้านบนที่ดินดังกล่าว หรือกรณีที่ได้กู้เงินมาเพื่อจ้างปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น โดยตนมีสิทธิตามกฎหมาย ข้าราชการสามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามวงเงินกู้ แต่ไม่เกินราคาบ้านตามสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน โดยใช้หลักฐานดังต่อไปนี้เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน

๔.๑ โฉนดที่ดิน น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก

๔.๒ สัญญาขายที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (ในกรณีปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของตนเอง)

๔.๓ เอกสารที่แสดงถึงสิทธิในการก่อสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น (ในกรณีที่ปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น)

๔.๔ สัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน

๔.๕ ใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร

๔.๖ สัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน

๔.๗ ใบเสร็จรับเงินค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

๗. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔๖ ใบเสร็จรับเงินอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ สถานที่อยู่ หรือที่ทำการของผู้รับเงิน

(๒) วัน เดือน ปี ที่รับเงิน

(๓) รายการแสดงการรับเงินระบุว่าเป็นค่าอะไร

(๔) จำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร

(๕) ลายมือชื่อของผู้รับเงิน

๙. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ แจกตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว ๑๐๕ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่แนบท้ายหลักเกณฑ์ฉบับนี้

คำนิยาม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(๔) องค์การมหาชน

(๕) หุ้่นหมุ่่นเวรี่่นที่ม่ี่ฐุ่่นนั่เป็นนั่ติบุคคล

(๖) ส่วนราชการ

(๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

๑๐. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ประกาศ ณ วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. หลักการพื้นฐานในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

๑.๑ การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ครอบคลุมการตรวจสอบการเงินของหน่วยรับตรวจซึ่งรวมถึงตรวจการจัดเก็บรายได้ การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหารซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และประโยชน์ของหน่วยรับตรวจ ว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการหรือไม่ และตรวจว่า การใช้จ่ายเงินหรือการใช้ประโยชน์นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

๑.๒ ผู้ตรวจสอบต้องรักษาไว้ซึ่งความเที่ยงธรรมและเป็นกลางในการกำหนดวัตถุประสงค์ และเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

๑.๓ ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ผู้ตรวจสอบควรคำนึงถึงการกำหนดประเด็นการตรวจสอบ เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ การกำหนดระดับความเชื่อมั่นในการตรวจสอบ การกำหนดและวิเคราะห์ระดับสาระสำคัญของเรื่องที่จะตรวจสอบ การศึกษาข้อมูลทั่วไป และการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ การพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริต รวมถึงการติดต่อสื่อสารกับหน่วยรับตรวจ

๒. การวางแผนการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

๒.๑ ข้อพิจารณาเบื้องต้นในการวางแผนการตรวจสอบ

๒.๑.๑ การคัดเลือกหน่วยรับตรวจ ผู้ตรวจสอบควรศึกษา รวบรวมข้อมูล และพิจารณาคัดเลือกหน่วยรับตรวจและจัดลำดับความสำคัญของหน่วยรับตรวจตามระดับความเสี่ยงที่ประเมินได้

๒.๑.๒ การคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่จะตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบควรศึกษา รวบรวมข้อมูล และพิจารณาคัดเลือกงาน โครงการ สัญญา และกิจกรรมของหน่วยรับตรวจที่เห็นว่ามีมีความสำคัญควรได้รับการตรวจสอบ

๒.๑.๓ การระบุผู้ใช้รายงานการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบควรระบุผู้ใช้รายงานการตรวจสอบ ซึ่งอาจเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร คณะกรรมการ ผู้ว่าการ ผู้บริหารของสำนักงานหน่วยรับตรวจ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงาน หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำเป็นต้องใช้รายงานการตรวจสอบ แล้วแต่กรณี เพื่อให้สามารถกำหนดระดับสาระสำคัญของเรื่องที่จะตรวจสอบ ตลอดจนกำหนดระดับความเชื่อมั่น และวิธีการสื่อสารระดับความเชื่อมั่นให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้รายงานการตรวจสอบ

๒.๑.๔ การระบุผู้มีหน้าที่รับผิดชอบของเรื่องที่จะตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบควรระบุผู้มีหน้าที่รับผิดชอบของเรื่องที่จะตรวจสอบ อันได้แก่ ผู้รับตรวจ เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ ตลอดจนบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นการตรวจสอบ แล้วแต่กรณี เพื่อคัดเลือกเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบให้สอดคล้องกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบของเรื่องนั้น ๆ รวมทั้งเพื่อใช้ในการติดต่อประสานงานระหว่างกันตลอดกระบวนการตรวจสอบ

๒.๒ การวางแผนการตรวจสอบ

๒.๒.๑ การกำหนดประเด็นการตรวจสอบ

๒.๒.๒ การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

๒.๒.๓ การกำหนดระดับความเชื่อมั่นในการตรวจสอบ

๒.๒.๔ การกำหนดและวิเคราะห์ระดับสาระสำคัญของเรื่องที่จะตรวจสอบ

๒.๒.๕ การศึกษาข้อมูลทั่วไปและการควบคุมของหน่วยรับตรวจ

๒.๒.๖ การพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริต

๒.๒.๗ การจัดทำกลยุทธ์ในการตรวจสอบและแผนการตรวจสอบ

๓. การดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

๓.๑ การปฏิบัติงานตรวจสอบ

๓.๑.๑ วิธีปฏิบัติในการเข้าตรวจ

(๑) ผู้ตรวจสอบต้องมีหนังสือแจ้งการเข้าตรวจสอบ และในการเข้าตรวจสอบต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(๒) ผู้ตรวจสอบควรสื่อสารกับผู้รับตรวจและเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจอย่างมีประสิทธิภาพตลอดการตรวจสอบ แจ้งให้หน่วยรับตรวจทราบถึงประเด็นการตรวจสอบ เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ ระดับความเชื่อมั่น ระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ ตลอดจนหน่วยงานหรือโครงการที่อยู่ในขอบเขตของการตรวจสอบ

(๓) ในระหว่างการตรวจสอบ การสื่อสารกับหน่วยรับตรวจอาจเปลี่ยนแปลงรูปแบบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ โดยคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการสื่อสาร

๓.๑.๒ การรวบรวมพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและเหมาะสม

๓.๒ การประเมินพยานหลักฐานและการสรุปผลการตรวจสอบ

๓.๒.๑ การประเมินพยานหลักฐาน

(๑) ผู้ตรวจสอบต้องเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่ได้มากับเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อตรวจพบและสรุปผลการตรวจสอบ

(๒) ผู้ตรวจสอบต้องนำพยานหลักฐานที่รวบรวมได้ พร้อมทั้งข้อคิดเห็นหรือคำชี้แจงและเหตุผล หรือความจำเป็นของหน่วยรับตรวจมาวิเคราะห์โดยใช้ดุลพินิจ การสังเกตและสงสัยของผู้ประกอบวิชาชีพ

(๓) ในการวิเคราะห์พยานหลักฐาน ผู้ตรวจสอบต้องประเมินพยานหลักฐานว่ามีความเพียงพอและเหมาะสมที่จะนำไปสรุปผลการตรวจสอบหรือไม่

(๔) ผู้ตรวจสอบต้องนำพยานหลักฐานทั้งหมดที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อตรวจพบมาพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อให้การแสดงความเห็นเป็นไปอย่างเที่ยงธรรม เป็นกลาง และปราศจากการมีส่วนได้เสีย

(๕) ผู้ตรวจสอบควรประเมินขอบเขตของการตรวจสอบที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปผลการตรวจสอบได้หรือไม่เพียงใด

๓.๒.๒ การสรุปผลการตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบต้องสรุปผลการตรวจสอบว่าประเด็นการตรวจสอบเป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบหรือไม่ โดยพิจารณาจากข้อตรวจพบที่มีนัยสำคัญในทุกแง่มุมอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ความเสียหาย (ถ้ามี) ความเห็นพร้อมเหตุผลและข้อเสนอแนะ

๓.๓ การให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาแก่หน่วยรับตรวจ

๓.๓.๑ ในระหว่างการตรวจสอบ

(๑) ผู้ตรวจสอบควรพิจารณาเหตุผลและความจำเป็นอย่างเหมาะสมในการให้คำแนะนำหรือข้อแก้ไขปรับปรุงที่หน่วยรับตรวจพึงกระทำ

(๒) ผู้ตรวจสอบสามารถให้คำแนะนำในเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แต่ไม่ควรให้คำแนะนำมีลักษณะเป็น

รายละเอียดซึ่งอาจกระทบต่อการบริหารงานภายในของหน่วยรับตรวจ และมีผลต่อความเป็นกลางของผู้ตรวจสอบ

(๓) ในกรณีที่ตรวจพบข้อบกพร่องอันมิใช่สาระสำคัญ หรือข้อบกพร่องอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน่วยรับตรวจ ผู้ตรวจสอบควรทำความเข้าใจกับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลของหน่วยรับตรวจอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้หน่วยรับตรวจแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้นและป้องกันไม่ให้เกิดข้อบกพร่องในลักษณะเช่นนี้อีกในโอกาสต่อไป

๓.๓.๒ ข้อเสนอแนะในรายงานการตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบควรให้ข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบที่สอดคล้อง เป็นเหตุเป็นผลกับข้อตรวจพบ และอยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยรับตรวจซึ่งสามารถปฏิบัติได้

๓.๔ วิธีปฏิบัติเมื่อพบเหตุการณ์ที่น่าเชื่อว่าจะมีการกระทำผิดกฎหมายหรือทุจริต

ผู้ตรวจสอบควรปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพและแจ้งข้อตรวจพบนั้นต่อผู้มีหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนไม่กระทำการใด ๆ ที่อาจเข้าปกัวร่างกายหรือแทรกแซงต่อการดำเนินการใด ๆ ต่อไปในทางกฎหมายของหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในเรื่องดังกล่าว

๓.๕ การเปิดโอกาสให้หน่วยรับตรวจชี้แจง

๓.๕.๑ ในการตรวจสอบผู้ตรวจสอบต้องให้โอกาสเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจได้ชี้แจงเหตุผลและแสดงพยานหลักฐานของตน

๓.๕.๒ ผู้ตรวจสอบควรให้ความสำคัญและพิจารณาข้อคิดเห็นหรือคำชี้แจงและเหตุผล หรือความจำเป็นของหน่วยรับตรวจที่มีต่อข้อตรวจพบจากการตรวจสอบ

๓.๕.๓ เมื่อผู้ตรวจสอบได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วพบว่า มีข้อบกพร่องก่อนการสรุปผลการตรวจสอบหรือก่อนแจ้งผลการตรวจสอบต่อหน่วยรับตรวจ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ทำหนังสือสอบถามประเด็นที่เป็นข้อบกพร่อง โดยกำหนดให้ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจชี้แจงเป็นหนังสือหรือมาให้อภัยคำพร้อมแสดงพยานหลักฐาน ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่อย่างช้าไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

(๒) ในกรณีที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวตาม (๑) โดยไม่มีเหตุอันสมควรและผู้ตรวจสอบได้มีหนังสือแจ้งเตือนแล้ว ให้ถือว่าผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจไม่ประสงค์ชี้แจงเหตุผล หรือแสดงพยานหลักฐานเพิ่มเติม

๔. การรายงานผลการตรวจสอบ

๔.๑ การจัดทำรายงานการตรวจสอบ

๔.๑.๑ ผู้ตรวจสอบต้องจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบนหลักการของความถูกต้องครบถ้วน เที่ยงธรรมและเป็นกลาง ทันกาล และรับฟังคำชี้แจงของหน่วยรับตรวจ

๔.๑.๒ ผู้ตรวจสอบควรจัดทำรายงานการตรวจสอบให้มีความชัดเจน โดยให้ทำเป็นหนังสือแสดงถึงข้อตรวจพบตามแบบที่กำหนด

๔.๒ ระยะเวลาในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

การกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบและการออกรายงานการตรวจสอบให้คำนึงถึง ลักษณะของการตรวจสอบตามภารกิจหลักและการตรวจสอบอื่น อย่างซ้ำไม่ควรเกินกว่าหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ส่งหนังสือเปิดตรวจไปยังหน่วยรับตรวจ และผู้ว่าการอาจขยายระยะเวลาการตรวจสอบได้อีกไม่เกินหนึ่งปี

ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้การตรวจสอบไม่อาจดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เสนอคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาการขยายระยะเวลาต่อไป

๔.๓ การแจ้งผลการตรวจสอบ

ผู้ว่าการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าการต้องแจ้งผลการตรวจสอบเป็นหนังสือ พร้อมรายงานการตรวจสอบให้หน่วยรับตรวจหรือผู้รับตรวจตามแบบที่กำหนด

๕. การเผยแพร่ผลการตรวจสอบ

เมื่อได้ข้อยุติเกี่ยวกับการตรวจสอบนั้นแล้ว ให้สำนักงานพิจารณาเผยแพร่ผลการตรวจสอบให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

๖. การติดตามผลการตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบต้องติดตามการดำเนินการของหน่วยรับตรวจตามข้อตรวจพบหรือข้อเสนอแนะที่ได้ให้ไว้ภายในระยะเวลาดำเนินการที่กำหนด

๑๑. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๑๘ หน่วยงานผู้เบิกจะจ่ายเงินหรือก่อนนี้ผู้กักกันได้แต่เฉพาะที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง กำหนดไว้หรือมติคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้จ่ายได้ หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง

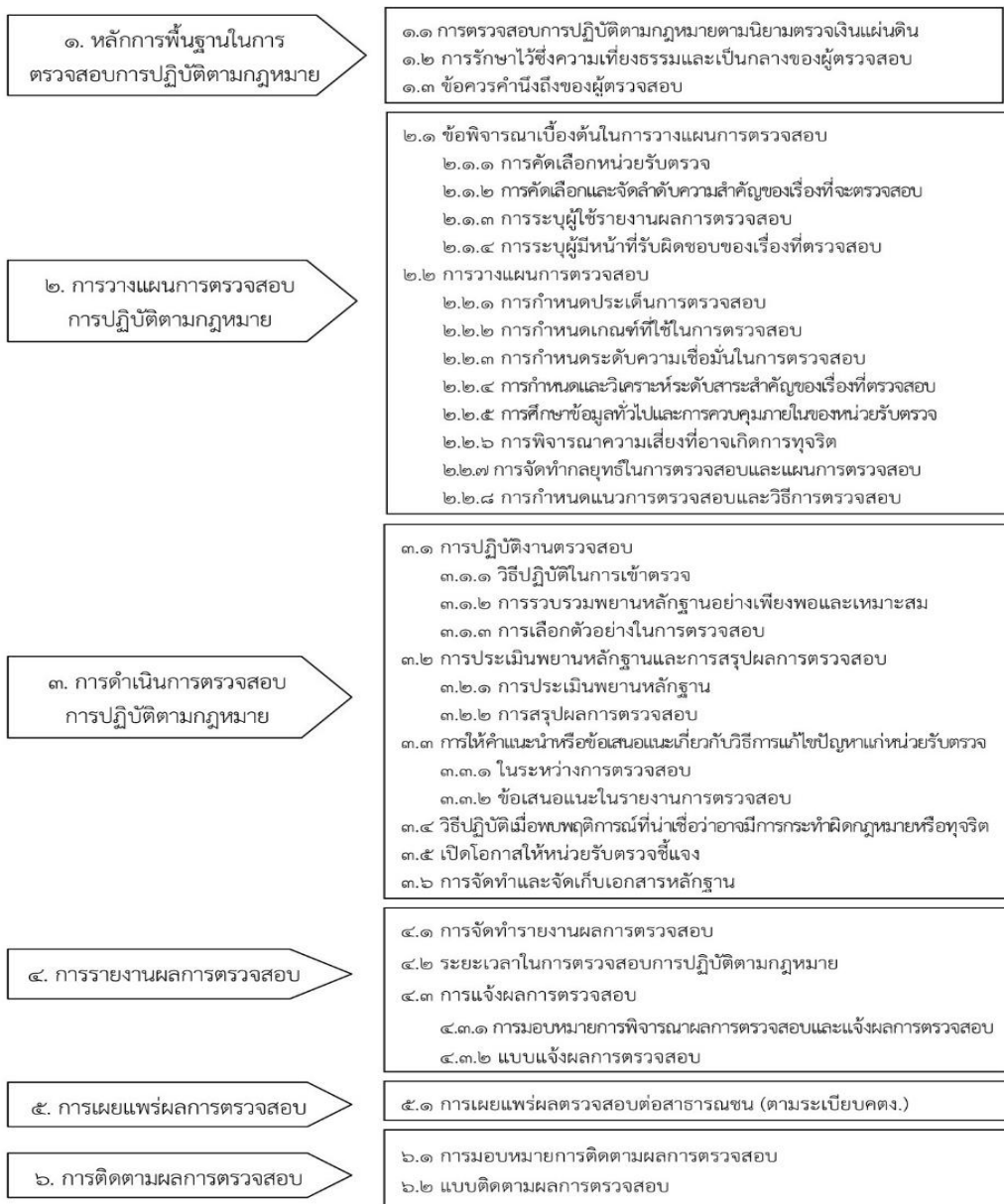
ข้อ ๑๐๙ ให้หน่วยงานผู้เบิกที่เป็นส่วนราชการมีหน้าที่ให้คำชี้แจงและอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการตรวจสอบรายงานการเงินและหลักฐานการจ่ายกรณีที่ได้รับการทักท้วงจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ส่วนที่ ๓

ขั้นตอนการดำเนินการ

๓.๑ เนื้อหาสาระและขั้นตอนการดำเนินการ

ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ประกาศ ณ วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ภาพที่ ๑ แผนภาพ (Flow Chart) แสดงขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบ

จากแผนภาพที่ ๑ ในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดในการตรวจสอบค่าเช่าบ้านข้าราชการ ดังนี้

๑. หลักการพื้นฐานในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ ๓ ประการ ดังนี้

๑.๑ การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายตามนियามการตรวจเงินแผ่นดิน การตรวจสอบการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านข้าราชการ เป็นการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการหรือไม่

๑.๒ การรักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรมและเป็นกลางของผู้ตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบต้องรักษาไว้ซึ่งความเที่ยงธรรมและเป็นกลางในการกำหนดวัตถุประสงค์ เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ และการจัดทำรายงานการตรวจสอบ

๑.๓ ข้อคำนึงถึงของผู้ตรวจสอบ ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ผู้ตรวจสอบควรคำนึงถึงการกำหนดประเด็นการตรวจสอบ เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ และการศึกษาข้อมูลทั่วไปและการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ

๒. การวางแผนการตรวจสอบ

๒.๑ ข้อพิจารณาเบื้องต้นในการตรวจสอบ ประกอบด้วย

๒.๑.๑ การคัดเลือกหน่วยรับตรวจและเรื่องที่จะตรวจสอบ การคัดเลือกหน่วยรับตรวจและเรื่องที่จะตรวจสอบก่อนเริ่มดำเนินการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบจะต้องคำนึงถึงแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน การกำหนดขอบเขต การเลือกหน่วยรับตรวจและกำหนดระดับความมีสาระสำคัญ เพื่อกำหนดระดับความเชื่อมั่นในงานตรวจสอบ โดยพิจารณาถึงความต้องการของผู้ใช้รายงาน การเข้าถึงข้อมูล ความรู้ความสามารถของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ งบประมาณ เป็นต้น

๒.๑.๒ การคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่จะตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบควรศึกษา รวบรวมข้อมูล และพิจารณาคัดเลือกหน่วยรับตรวจที่เห็นว่ามีมีความสำคัญควรได้รับการตรวจสอบ และจัดลำดับความสำคัญของงานจะตรวจสอบตามระดับความเสี่ยงที่ประเมินได้ก่อนที่จะพิจารณาตรวจสอบต่อไป

๒.๑.๓ การระบุผู้ใช้รายงานผลการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบควรระบุผู้ใช้รายงานผลการตรวจสอบ ซึ่งอาจเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร คณะกรรมการ ผู้ว่าการ ผู้บริหารของสำนักงาน หน่วยรับตรวจ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงาน หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งจำเป็นต้องใช้รายงานผลการตรวจสอบแล้วแต่กรณี

๒.๑.๔ การระบุผู้มีหน้าที่รับผิดชอบของเรื่องที่ตรวจสอบ

การระบุผู้มีหน้าที่รับผิดชอบของเรื่องที่ตรวจสอบ อันได้แก่ ผู้รับตรวจเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ ตลอดจนบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นการตรวจสอบ เพื่อคัดเลือกเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบให้สอดคล้องกับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบของเรื่องนั้น ๆ รวมทั้งเพื่อใช้ในการติดต่อประสานงานระหว่างกันตลอดกระบวนการตรวจสอบ

๒.๒ การวางแผนการตรวจสอบ ประกอบด้วย

๒.๒.๑ การกำหนดประเด็นการตรวจสอบ

ประเด็นการตรวจสอบต้องมีสาระสำคัญเพียงพอที่จะพิจารณา วินิจฉัยและสามารถตรวจสอบแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน เพื่อสนับสนุนผลการตรวจสอบ หรือความเห็นของผู้ตรวจสอบได้อย่างเพียงพอและถูกต้องเหมาะสม โดยประเด็นการตรวจสอบและเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบต้องมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกัน

ตัวอย่างประเด็นการตรวจสอบ

๑) การยื่นขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่ระเบียบกำหนด

๒) คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน ปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตามที่ระเบียบกำหนด

๒.๒.๒ การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบต้องกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบหรือเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบให้เหมาะสมกับประเด็นที่ใช้ในการตรวจสอบ

ตัวอย่าง

เกณฑ์ที่ใช้ ได้แก่ ๑) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ๒) พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ๓) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ๔) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ๕) หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙/ว ๑๙ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ๖) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๗) หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อมูลการตรวจสอบ ได้แก่ ข้อมูลประวัติการรับราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการและการโอนย้าย แบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) และหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๓ การกำหนดระดับความเชื่อมั่นในการตรวจสอบ

ระดับความเชื่อมั่นในการตรวจสอบ แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

(๑) การให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล เป็นการให้ความเชื่อมั่นในระดับสูง สรุปผลการตรวจสอบจะถูกแสดงให้เห็นว่าในความเห็นของผู้ตรวจสอบนั้น ประเด็นการ

ตรวจสอบเป็นไปตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในสาระสำคัญหรือไม่ และผลการพิจารณาจะให้มุมมองที่ถูกต้องและเป็นธรรมสอดคล้องกับเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในสาระสำคัญหรือไม่

(๒) การให้ความเชื่อมั่นอย่างจำกัด เป็นการสรุปผลการตรวจสอบว่าจากกระบวนการในการตรวจสอบไม่พบสิ่งที่เป็นเหตุให้ผู้ตรวจสอบเชื่อว่า ประเด็นการตรวจสอบไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

๒.๒.๔ การกำหนดและวิเคราะห์ระดับสาระสำคัญของเรื่องที่ตรวจสอบ

การวิเคราะห์ระดับสาระสำคัญของเรื่องที่ตรวจสอบควรพิจารณาจาก

(๑) ปัจจัยเชิงปริมาณ เช่น จำนวนบุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบหรือจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตรวจสอบ

(๒) ปัจจัยเชิงคุณภาพ เช่น ประโยชน์สาธารณะ ความคาดหวังหรือความต้องการของสาธารณชน รวมถึงการทุจริต การกระทำผิดกฎหมายหรือการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย การให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์แก่ผู้บริหาร ผู้ตรวจสอบ หรือฝ่ายนิติบัญญัติ

๒.๒.๕ การศึกษาข้อมูลทั่วไปและการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ

ศึกษาเพื่อทำความเข้าใจหน่วยรับตรวจสภาพแวดล้อมของหน่วยรับตรวจ ซึ่งนับเป็นส่วนที่มีความสำคัญเนื่องจากผู้ตรวจสอบต้องนำไปใช้ในการกำหนดประเด็นการตรวจสอบ เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ ความมีสาระสำคัญ และการประเมินความเสี่ยง เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ ตลอดจนกระบวนการตรวจสอบทั้งหมด เช่น เทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายงานการเงินประจำปีของหน่วยรับตรวจ พันธกิจและนโยบายของหน่วยรับตรวจ รายงานการประชุมสภาของผู้บริหารท้องถิ่น รายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน โครงสร้างองค์กร อำนาจหน้าที่ คู่มือการปฏิบัติงาน และผังทางเดินเอกสาร ตัวชี้วัดและผลการดำเนินงานของตัวชี้วัด ความรู้ความสามารถของบุคลากรของหน่วยรับตรวจ การกำหนดวิธีการดำเนินงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน คู่มือการปฏิบัติงานและผังเดินเอกสารของการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลทั่วไปและการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ พบว่า มีได้กำหนดวิธีการดำเนินงาน ขั้นตอนการปฏิบัติ คู่มือการปฏิบัติงาน และผังเดินเอกสารของการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน

๒.๒.๖ การพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริต

พฤติการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริต ได้แก่ พักอาศัยอยู่ในบ้านของบิดามารดาหรือบุคคลอื่นโดยไม่มีการเช่าจริงแต่ทำนิติกรรมอำพรางว่าเป็นการเช่า ซึ่งโดยสภาพที่แท้จริงเป็นการอาศัย ขอเบิกค่าเช่าบ้านเกินกว่าที่จ่ายไปจริง คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงสภาพบ้านเช่าลงลายมือชื่อรับรองข้อความอันเป็นเท็จในรายงานผลการตรวจสอบการขอรับเงินค่าเช่าบ้าน โดยมีได้ไปตรวจสอบสภาพบ้าน ผู้ขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านมีเจตนาใช้สิทธิเบิกไม่ถูกต้องตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนด เช่น มีเคหสถานเป็นของตนเองหรือคู่สมรสในพื้นที่อยู่แล้ว

๒.๒.๗ การจัดทำกลยุทธ์และแผนการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบได้ดำเนินการดังนี้

๒.๒.๗.๑ กำหนดกลยุทธ์การตรวจสอบ โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ ขอบเขต ประเด็นการตรวจสอบ ความรับผิดชอบและวัตถุประสงค์ของรายงาน ซึ่งเป็น

ปัจจัยสำคัญที่อาจมีผลต่อแนวทางการตรวจสอบ การจัดสรรและการแบ่งงานของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ตรวจสอบ ระยะเวลาการตรวจสอบ

๒.๒.๗.๒ การวางแผนการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบได้ทำความเข้าใจ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ รวมถึงการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ เพื่อใช้เป็น ข้อมูลในการวางแผนการตรวจสอบ ให้ครอบคลุมกระบวนการขั้นตอนการเบิกค่าเช่าบ้าน โดยวางแผนการตรวจสอบให้ครอบคลุมในขั้นตอนที่สำคัญ คือ

- การตรวจสอบการเกิดสิทธิและมีสิทธิตามกฎหมาย
- การตรวจสอบเอกสารข้อมูลการขอรับค่าเช่าบ้าน (ตามแบบ ๖๐๐๕)
- การตรวจสอบเอกสารข้อมูลการขอเบิกค่าเช่าบ้าน (ตามแบบ ๖๐๐๖)
- การประเมินการควบคุมภายในของกระบวนการเบิกค่าเช่าบ้าน

๒.๒.๘ กำหนดแนวการตรวจสอบและวิธีการตรวจสอบ

เพื่อให้การตรวจสอบใช้ระยเวลาน้อยที่สุด แต่ได้ผลงานการ ตรวจสอบที่มีคุณภาพมากที่สุด ผู้จัดทำคู่มือจึงได้กำหนดแนวการตรวจสอบ วิธีการตรวจสอบ และ กระดาษทำการ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และครอบคลุมประเด็นการตรวจสอบที่ กำหนด รายละเอียดตามภาคผนวกที่ ๒ - ๙

๓. การดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

๓.๑ การปฏิบัติงานตรวจสอบ

๓.๑.๑ วิธีปฏิบัติในการเข้าตรวจ

การเข้าตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่ เกี่ยวข้อง และประชุมเปิดตรวจร่วมกับนายทงหน่วยรับตรวจ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของหน่วยรับ ตรวจ เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในประเด็นสำคัญของการตรวจสอบ ลดความเสี่ยงที่อาจเกิด ข้อผิดพลาดในการตรวจสอบ เพื่อให้การปฏิบัติงานร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น และบรรลุวัตถุประสงค์ ของการตรวจสอบ

๓.๑.๒ การรวบรวมพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและเหมาะสม

หลักฐานการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบต้องใช้ดุลพินิจเยี่ยงผู้ประกอบ วิชาชีพในการพิจารณาความเหมาะสม เพียงพอของเอกสารหลักฐานเพื่อให้สามารถสรุปผล การตรวจสอบได้

เทคนิคการรวบรวมหลักฐานในการตรวจสอบ จากแนวทางวิธีการ ปฏิบัติงานตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านดังกล่าวข้างต้น ผู้ตรวจสอบมีวิธีการและเทคนิคในการ รวบรวมหลักฐานประกอบการตรวจสอบ เช่น การตรวจสอบ เอกสารหลักฐาน การสังเกตการณ์ การ สอบถาม การทดสอบการปฏิบัติซ้ำ การขอคำยืนยันหรือการสอบย้อน และการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เป็นต้น

ผู้ตรวจสอบต้องดำเนินการตรวจสอบตามแนวการตรวจสอบโดย การรวบรวมหลักฐานและประเมินหลักฐาน ตามประเด็นการตรวจสอบที่กำหนดไว้โดยใช้เทคนิคการ รวบรวมพยานหลักฐาน ดังนี้

๓.๑.๒.๑ ตรวจสอบการเกิดสิทธิของผู้ขอรับค่าเช่าบ้านโดยตรวจสอบจากเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นขอรับค่าเช่าบ้าน ได้แก่ ข้อมูลประวัติการรับราชการ ตั้งแต่เริ่มรับราชการ คำสั่งบรรจุและคำสั่งโอนย้าย รวมทั้งคำสั่งเลื่อนเงินเดือน เป็นต้น ว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดหรือไม่ โดยผู้ที่จะมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากราชการได้ต้องเป็นข้าราชการที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ และไม่เข้าข่ายข้อห้าม ดังนี้

- ส่วนราชการได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว
- มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ไปประจำสำนักงานใหม่โดยไม่มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงิน เว้นแต่เคหสถานนั้นถูกทำลาย หรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติจนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้
- ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่
- สำนักงานที่ปฏิบัติราชการประจำอยู่เดิมได้ย้ายสถานที่ทำการไปตั้งในท้องที่ใหม่และท้องที่ใหม่อยู่ใกล้เคียงกับท้องที่ที่ตั้งสำนักงานเดิมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด นอกจากนี้หากจะเบิกค่าเช่าบ้านในลักษณะการเช่าซื้อหรือผ่อนชำระ เงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านยังต้องเป็นผู้มีสิทธิที่เข้าข่ายตามเงื่อนไข ดังนี้

๑) ตนเองหรือคู่สมรสได้ทำการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อ หรือเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่นั้นจะเบิกได้เฉพาะบ้านหลังแรกเท่านั้น เว้นแต่บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิถูกทำลายเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติจนไม่สามารถอาศัยอยู่ได้

๒) หากเช่าซื้อหรือผ่อนชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่น ที่ไม่ใช่คู่สมรส และมีกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่น จะเบิกค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ได้ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์สำหรับบ้านดังกล่าว

๓) จะต้องเป็นการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านกับสถาบันการเงิน และสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

๔) ต้องไม่เคยใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อ หรือผ่อนชำระเงินกู้บ้านหลังหนึ่งหลังใดในท้องที่นั้นมาแล้ว เว้นแต่ถูกแต่งตั้งให้กลับเข้ารับราชการในท้องที่ที่เคยใช้สิทธิมาแล้ว หรือขณะที่ย้ายมารับราชการในท้องที่นั้นบ้านที่เคยใช้สิทธิได้โอนกรรมสิทธิ์ไปแล้ว

๕) หากกู้เงินสูงกว่าราคาบ้านให้นำค่าผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านได้โดยให้คำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

๓.๑.๒.๒ สอบทานรายงานข้อมูลการขอรับค่าเช่าบ้าน และแบบ ๖๐๐๕ ดังนี้

- ข้อมูลประวัติการรับราชการตั้งแต่การเริ่มรับราชการ และการโอนย้าย โดยกรณีเป็นการย้ายให้ชี้แจงว่าเกิดจากคำร้องขอของตนเองหรือไม่

- ข้อมูลการมีเคหสถานของข้าราชการ คู่สมรส บิดามารดา ทั้งของข้าราชการและคู่สมรสรวมทั้งบุตรที่ไม่บรรลุนิติภาวะ ทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

- ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ทำงานของคู่สมรส และหน่วยงาน
แห่งนั้นได้ให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือจัดบ้านพักให้คู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการหรือไม่

- ข้อมูลสถานการณ์มีชีวิตรอยู่ของบิดา มารดา ของข้าราชการ และ
คู่สมรสหากในภายหลังบุคคลดังกล่าวเสียชีวิตหรือสาบสูญให้แจ้งรายละเอียด วัน เดือน ปี ที่เสียชีวิต
หรือสาบสูญด้วย

๓.๑.๒.๓ ตรวจสอบหลักฐานประกอบการขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน

(๑) กรณียื่นขอเบิกครั้งแรก หรือมีการโอนย้ายโดยเปลี่ยนสังกัด หรือ
เปลี่ยนสำนักเบิกเงินเดือน หรือเปลี่ยนแปลงค่าเช่าบ้านที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว หรือมีการเปลี่ยนบ้านเช่า
เปลี่ยนสัญญาเช่าเงิน หรือสัญญาเช่าบ้าน ต้องดำเนินการตรวจสอบ ดังนี้

- ตรวจสอบแบบการขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ที่ยื่น
พร้อมกับหลักฐานประกอบการขอเบิกค่าเช่าบ้าน ว่ามีการบันทึกข้อมูลรายละเอียดถูกต้อง ครบถ้วน
และได้รับอนุมัติรับรองสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านจากผู้มีอำนาจ

- ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของหลักฐานประกอบการขอ
เบิกเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการผู้ใช้สิทธิแต่ละกรณีดังนี้

กรณีเช่าบ้าน

๑) หลักฐานประกอบ ได้แก่ หนังสือสัญญาเช่าบ้านพร้อมปิด
อากรแสตมป์ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสภาพบ้านเช่า แผนผังบ้านเช่าโดยแสดงส่วนพื้นที่
ที่เช่า แผนที่แสดงระยะทางจากบ้านเช่าถึงสถานที่ทำงาน หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในบ้านของเจ้าของ
บ้านเช่า ถ้าเป็นการเช่าช่วงให้แสดงสัญญาเช่าระหว่างผู้ให้เช่าช่วงกับเจ้าของบ้านเช่า สำเนาบัตร
ประจำตัวผู้เสียภาษีสำเนาบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ให้เช่า

๒) การตรวจสอบรายละเอียดในสัญญาเช่าบ้าน โดยตรวจสอบ
วันเดือนปีที่ทำสัญญาต้องไม่เป็นวันที่ก่อนวันรายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่ ชื่อคู่สัญญา เป็นบุคคลที่มี
ตัวตน สถานที่เช่า ระยะเวลาการเช่า วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดแห่งสัญญา อัตราค่าเช่า ต่อเดือนโดยใช้
สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงและไม่เกินจำนวนที่กำหนด ตามบัญชีอัตรา
ค่าเช่าบ้านข้าราชการ

กรณีเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

๑) หลักฐานประกอบ ได้แก่ สัญญาเช่าซื้อบ้านพร้อมที่ดิน
สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่เช่าซื้อ

๒) การตรวจสอบรายละเอียดในสัญญาเช่าซื้อบ้านให้ใช้ตาม
แบบสัญญาของสถาบันการเงินได้ โดยต้องระบุชื่อคู่สัญญา สถานที่เช่าซื้อตรงตามสำเนาทะเบียนบ้าน
พร้อมตรวจสอบระยะเวลาการชำระค่าเช่าซื้อ วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดแห่งสัญญา จำนวนวงเงินที่
เช่าซื้อ และจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระต่อเดือนโดยใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ไม่เกินจำนวน
เงินที่ต้องผ่อนชำระต่อเดือนและไม่เกินจำนวนที่กำหนดตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ

๓) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์บ้านที่ซื้อ ได้แก่ สัญญาขายบ้าน
หรือสัญญาขายที่ดินซึ่งระบุว่าขายพร้อมบ้านต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สำเนาโฉนดที่ดิน

น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก สำเนาสัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน สำเนาทะเบียนบ้านของบ้าน
ที่ผ่อนชำระเงินกู้และสำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีของผู้ขายบ้าน

๔) การตรวจสอบรายละเอียดในสัญญาเงินกู้และสัญญาซื้อขายบ้าน

โดยต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

- สัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ให้ใช้ตามแบบสัญญาของ
สถาบันการเงิน โดยต้องระบุชื่อคู่สัญญา สถานที่กู้เงิน วันเริ่มต้นแห่งสัญญา ระยะเวลา การผ่อนชำระ
เงินกู้วันสิ้นสุดสัญญา วงเงินกู้และจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระรายเดือน

- การยื่นหลักฐานที่เป็นสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน โดยต้อง
แนบสัญญาซื้อขายบ้าน หรือสัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดินแล้วแต่กรณี เป็นหลักฐานด้วย และหากวงเงิน
ในสัญญาซื้อขายดังกล่าวต่ำกว่าวงเงินในสัญญาเงินกู้ให้ยื่นหลักฐาน ที่สถาบันการเงินรับรองว่าหากกู้เงิน
ตามวงเงินในสัญญาดังกล่าว จะต้องผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด

- อัตราการผ่อนชำระต่อเดือน โดยต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนด
ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ (หากอัตราการผ่อนชำระต่อเดือนสูงกว่าบัญชีอัตราค่าเช่าบ้าน
ให้เบิกได้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้าน แต่หากอัตราการผ่อนชำระต่อเดือนต่ำกว่าบัญชีอัตราค่าเช่าบ้าน
ให้เบิกได้เท่าอัตราการผ่อนชำระต่อเดือน)

- สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่ผ่อนชำระเงินกู้โดยต้องมีชื่อ
ผู้มีสิทธิย้ายเข้าอยู่ตามทะเบียนบ้าน และต้องเป็นวันหลังจากวันกู้เงินจากธนาคาร

๕) รายละเอียดที่ต้องตรวจสอบเพิ่มเติม สำหรับกรณีผ่อนชำระ
เงินกู้เพื่อซื้อบ้าน

- กรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดินในคราวเดียวกัน และมีการ
ทำสัญญาซื้อขายและจดทะเบียนทั้งบ้านและที่ดิน ให้ตรวจสอบว่าหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์บ้านที่ซื้อ
เช่น สัญญาขายบ้านพร้อมที่ดิน หรือสัญญาขายที่ดินซึ่งต้องระบุว่าขายพร้อมบ้าน ข้าราชการผู้มีสิทธิ
ต้องดำเนินการทำนิติกรรมซื้อขายบ้านและที่ดิน โดยจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้ง
ตรวจสอบวันเดือนปีในสัญญาซื้อขาย สัญญาเงินกู้ สัญญาจำนอง และการสลักหลังโฉนดที่ดินต้อง
กระทำในวันเดียวกัน

- กรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดินในคราวเดียวกัน แต่มีการทำ
สัญญาซื้อขายและจดทะเบียนเฉพาะที่ดินไม่รวมสิ่งปลูกสร้าง ให้ตรวจสอบว่าหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์
บ้านที่ซื้อ เช่น สัญญาขายที่ดินและสัญญาซื้อขายบ้าน ข้าราชการจะต้องดำเนินการ ทำนิติกรรม
ซื้อขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ถูกต้องครบถ้วน จึงจะมีสิทธิ
นำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านพร้อมที่ดินมาเบิกจากทางราชการได้นับตั้งแต่วันที่
ทำสัญญาซื้อขายบ้านและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งตรวจสอบวันเดือนปีในสัญญา
ซื้อขายที่ดิน สัญญาซื้อขายบ้าน สัญญาเงินกู้ สัญญาจำนอง และการสลักหลังโฉนดที่ดินต้องกระทำใน
วันเดียวกัน

- กรณีกู้เงินเพื่อซื้อที่ดินและจ้างปลูกสร้างบ้านบนที่ดินที่ซื้อใน
คราวเดียวกันให้ตรวจสอบว่าหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์บ้านที่ปลูกสร้าง เช่น สัญญาขายที่ดิน สัญญา
จ้างปลูกสร้างบ้าน โดยสัญญาขายที่ดินต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งวันเดือนปี

ในสัญญาขายที่ดิน สัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน ใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร สัญญากู้เงิน สัญญาจ้าง
และการสลักหลังโฉนดที่ดินต้องกระทำในวันเดียวกัน

การผ่อนชำระเงินกู้เพื่อปลูกสร้างบ้าน โดยมีที่ดินเป็นของ
ตนเองอยู่แล้ว หรือปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่นโดยตนมีสิทธิตามกฎหมาย

๑) ให้ตรวจสอบรายละเอียด ดังนี้

- สำเนาหลักฐานการขอยุทธศาสตร์เลขประจำบ้าน และใบอนุญาต

ปลูกสร้างบ้าน

- สำเนาหนังสือใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร

- สำเนาสัญญากู้เงินและจ้างกับสถาบันการเงิน

- สำเนาสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน และสำเนาบัตรประจำตัว

ผู้เสียภาษีของผู้รับจ้าง

- สำเนาโฉนดที่ดิน น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก

- สัญญาขายที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (กรณี

ปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของตนเอง)

- เอกสารที่แสดงถึงสิทธิในการก่อสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น

(กรณีที่ปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น)

- สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่ผ่อนชำระเงินกู้โดยต้องมีชื่อ

ของผู้ใช้สิทธิ

๒) การตรวจสอบสาระสำคัญในสัญญาเงินกู้ และสัญญาจ้าง

ปลูกสร้างบ้าน ดังนี้

- ผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านต้องเป็นผู้ขออนุญาตปลูกสร้างบ้าน

และขอยุทธศาสตร์เลขประจำบ้าน

- วันเดือนปีที่ทำสัญญาเงินกู้กับสถาบันการเงินต้องเป็นวันที่

ก่อนการเข้าอยู่อาศัยบ้าน หากเป็นวันที่ภายหลังจากการเข้าอยู่อาศัยในบ้านจะไม่ถือว่า เป็นการกู้เงิน
มาเพื่อปลูกสร้างบ้าน เว้นแต่ จะมีหลักฐานอื่นที่น่าเชื่อถือมาพิสูจน์ว่าวันที่ย้ายเข้าตามสำเนาทะเบียน
บ้านซึ่งบ้านหลังดังกล่าวยังก่อสร้างไม่แล้วเสร็จ

- เบิกค่าเช่าบ้านได้ตามวงเงินกู้แต่ไม่เกินราคาบ้านตามสัญญา

จ้างปลูกสร้างบ้านโดยอัตราการผ่อนชำระต่อเดือนต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนดตามบัญชีอัตราค่าเช่า
บ้านข้าราชการ (หากอัตราการผ่อนชำระต่อเดือนสูงกว่าบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านให้เบิกได้ตามบัญชี
อัตราค่าเช่าบ้าน แต่หากอัตราการผ่อนชำระต่อเดือนต่ำกว่าบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านให้เบิกได้เท่าอัตรา
การผ่อนชำระต่อเดือน)

- กรณีวงเงินในสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้านต่ำกว่าวงเงินในสัญญา

เงินกู้ผู้มีสิทธิต้องยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่า หากมีการกู้เงินตามวงเงินในสัญญาจ้าง
ดังกล่าวจะต้องมีการผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด

๓) ตรวจสอบรายงานผลการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงของสภาพบ้านว่า มีการบันทึกข้อมูลรายละเอียด พร้อมให้คำรับรองเสนอต่อหัวหน้าหน่วยงานถูกต้องครบถ้วน โดยมีรายละเอียดการตรวจสอบ ดังนี้

- บุคคลที่ทำนิติกรรมต่าง ๆ มีตัวตน หรือไม่
- ตรวจสอบกรรมสิทธิ์ของบ้านที่เช่าว่าเป็นของใคร กรณีผู้ให้เช่าไม่ใช่เจ้าของบ้านเช่า ให้ตรวจสอบสัญญาเช่าระหว่างผู้ให้เช่าช่วงกับเจ้าของบ้าน
- สภาพของบ้านเหมาะสมกับราคาเช่า เช่าซื้อ หรือราคาซื้อขาย หรือไม่
- ขนาดของบ้านเหมาะสมกับจำนวนคนในครอบครัวที่อาศัยอยู่จริงร่วมกันเพียงใด

- ตรวจสอบการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้านตั้งแต่เมื่อใด

๔) ตรวจสอบการควบคุมการเบิกค่าเช่าบ้านแต่ละราย ไม่ให้เบิกเกินสิทธิตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการที่ระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด

(๒) การยื่นขอเบิกค่าเช่าบ้านรายเดือน

ตรวจสอบแบบขอเบิกค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) ที่ยื่นพร้อมกับหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน ได้แก่ ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้าน หรือค่าผ่อนชำระค่าเช่าซื้อบ้าน หรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ว่ามีข้อมูลรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน พร้อมทั้งอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านจากผู้มีอำนาจ

๓.๑.๒.๔ ตรวจสอบสังเกตการณ์การเข้าพักอาศัยอยู่จริงของผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง และสอบถามข้อมูลการเข้าพักอาศัยของผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากประชาชนบ้านข้างเคียงเพื่อสอบยืนยันการเข้าพักอาศัยจริงในบ้านที่เบิกค่าเช่าบ้าน ตามแบบสังเกตการณ์บ้านที่เข้าพักอาศัย รายละเอียดตามภาคผนวกที่ ๑๐ และแบบสอบถามประชาชนบ้านข้างเคียง รายละเอียดตามภาคผนวกที่ ๑๑

๓.๑.๓ การเลือกตัวอย่างในการตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบต้องเลือกตัวอย่างตามความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ

๓.๒ การประเมินพยานหลักฐานและสรุปผลการตรวจสอบ

๓.๒.๑ การประเมินพยานหลักฐาน

ผู้ตรวจสอบต้องเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่ได้มากับเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อตรวจพบ

๓.๒.๒ การสรุปผลการตรวจสอบ

นำข้อตรวจพบมาจัดทำสรุปผลการตรวจสอบว่าประเด็นการตรวจสอบเป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบตามข้อ ๒.๒.๒ หรือไม่ กล่าวคือ การเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องหรือไม่ โดยพิจารณาจากข้อตรวจพบที่มีนัยสำคัญในทุกแง่มุม อย่างน้อยต้องประกอบด้วย ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ความเสียหาย (ถ้ามี) ความเห็นพร้อมเหตุผลและข้อเสนอแนะ

ตัวอย่าง

**ข้อตรวจพบที่ ๑ การยื่นขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมาย
และระเบียบกำหนด**

ข้อตรวจพบที่การปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย/เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ ดังนี้

๑. ข้อกฎหมาย/เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

๑.๑ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๓๗ หน่วยงานของรัฐจะก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจ
ที่มีอยู่ ตามกฎหมาย

การก่อหนี้ผูกพันและการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่หรือ
การดำเนินงานต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด โดยพิจารณาเป้าหมาย ประโยชน์ที่ได้รับ
ผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐ และต้องเป็นไปตามรายการและวงเงิน
งบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานของรัฐนั้นด้วย

มาตรา ๓๙ การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และ
การนำเงินส่งคลัง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๑.๒ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๖ วรรคสอง การเบิกจ่ายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ข้าราชการซึ่งมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราช
กฤษฎีกานี้ ได้เช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระอยู่ในท้องที่ที่ไปประจำ
สำนักงานใหม่ เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้น ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธินำ
หลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ไม่เกิน
จำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการทำยพระราชกฤษฎีกานี้ ตามเงื่อนไข
ดังต่อไปนี้

(๒) หากเช่าซื้อหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คู่สมรสและมี
กรรมสิทธิ์รวมกับบุคคลอื่นในบ้านนั้น จะเบิกจ่ายค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ได้ตามสัดส่วนแห่ง
กรรมสิทธิ์สำหรับบ้านหลังดังกล่าว

(๕) หากเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านสูงกว่าราคาบ้าน ให้นำค่าผ่อนชำระเงินกู้
มาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ โดยให้คำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลัง
กำหนด

๑.๓ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิก
จ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๖ ให้ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านยื่นคำขอรับค่าเช่าบ้านตามแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ...

ข้อ ๗ การยื่นแบบ ๖๐๐๕ ให้ยื่นต่อผู้รับรองการมีสิทธิตามข้อ ๘ พร้อมด้วยสัญญาเช่าบ้าน สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีการยื่นหลักฐานที่เป็นสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ต้องแนบสัญญาซื้อขายบ้าน สัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน หรือสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน แล้วแต่กรณี เป็นหลักฐานประกอบด้วย และหากวงเงินในสัญญาดังกล่าวต่ำกว่าสัญญาเงินกู้ ข้าราชการผู้ใช้สิทธิต้องยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่า หากมีการกู้เงินตามวงเงินในสัญญาดังกล่าว จะต้องมีการผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด

ข้อ ๑๓ สัญญาเช่าบ้าน สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านตามข้อ ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ หรืออย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) สัญญาเช่าบ้าน ต้องระบุวัน เดือน ปี ที่ทำสัญญา ชื่อคู่สัญญา สถานที่เช่า วันเริ่มต้นแห่งสัญญาเช่า ระยะเวลาการเช่า วันสิ้นสุดสัญญาเช่า และอัตราค่าเช่าต่อเดือน

(๒) สัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ให้ใช้ตามแบบสัญญา ของสถาบันการเงินได้ โดยต้องระบุชื่อคู่สัญญา สถานที่เช่าซื้อหรือสถานที่กู้เงิน วันเริ่มต้นแห่งสัญญา ระยะเวลาการชำระค่าเช่าซื้อหรือการผ่อนชำระเงินกู้ วันสิ้นสุดสัญญา จำนวนวงเงินที่เช่าซื้อหรือวงเงินกู้ และจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระรายเดือน

๑.๔ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๓ วรรคสอง กำหนดว่าให้ข้าราชการผู้ใช้สิทธิจัดส่งรายงานข้อมูลของข้าราชการในการขอรับค่าเช่าบ้านพร้อมการยื่นแบบ ๖๐๐๕ และให้ผู้มีอำนาจรับรองการมีสิทธิตามข้อ ๘ มีอำนาจพิจารณา รับรายงานข้อมูลข้าราชการในการขอรับค่าเช่าบ้านที่ยื่น โดยให้แจ้งรายละเอียดประกอบอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลประวัติการรับราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการ และการโอน ย้าย ในกรณีเป็นการย้ายให้ชี้แจงข้อมูลว่าเกิดจากคำร้องขอของตนเองหรือไม่

(๒) ข้อมูลการมีเคหสถานของข้าราชการและคู่สมรสทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

(๓) ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ทำงานของคู่สมรสของข้าราชการ และให้แจ้งว่าหน่วยงานแห่งนั้นได้ให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือจัดบ้านพักให้กับคู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการหรือไม่

(๔) ข้อมูลการมีเคหสถานของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ รวมทั้งบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

(๕) ข้อมูลสถานะการมีชีวิตอยู่ของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ หากในภายหลังมีกรณีที่บุคคลดังกล่าวเสียชีวิตหรือสาบสูญ ให้แจ้งรายละเอียด วัน เดือน ปี ที่เสียชีวิตหรือสาบสูญ

๑.๕ หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๕/ว ๑๙ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐานการชำระราคาบ้านและที่ดินเพื่อการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ

ข้อ ๑ กรณีข้าราชการเช่าซื้อบ้านพร้อมที่ดินหรือกู้เงินมาเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดินในคราวเดียวกัน และมีการทำสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาซื้อขายและจดทะเบียนทั้งบ้านและที่ดิน ข้าราชการสามารถนำหลักฐานดังต่อไปนี้เป็นหลักฐานประกอบการนำค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน

๑.๒ โฉนดที่ดิน น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก (ในกรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดิน)

๑.๒ สัญญาขายบ้านและที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (ในกรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดิน)

๑.๓ สัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน (ในกรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดิน)

๑.๔ สัญญาเช่าซื้อบ้านพร้อมที่ดิน (ในกรณีเช่าซื้อบ้าน)

๑.๕ ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

ข้อ ๓ กรณีข้าราชการได้กู้เงินมาเพื่อซื้อที่ดินและจ้างปลูกสร้างบ้านบนที่ดินที่ซื้อในคราวเดียวกัน จะมีสิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามวงเงินกู้ แต่ไม่เกินจำนวนราคาที่ดินที่ซื้อขายและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่รวมกับราคาบ้านตามสัญญาจ้างปลูกสร้างโดยใช้หลักฐานดังต่อไปนี้เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน

๓.๑ โฉนดที่ดิน น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก

๓.๒ สัญญาขายที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

๓.๓ สัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน

๓.๔ ใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร

๓.๕ สัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน

๓.๖ ใบเสร็จรับเงินค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

ข้อ ๔ กรณีข้าราชการมีที่ดินเป็นของตนเองอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาได้กู้เงินมาเพื่อจ้างปลูกสร้างบ้านบนที่ดินดังกล่าว หรือกรณีที่ได้กู้เงินมาเพื่อจ้างปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่นโดยตนมีสิทธิตามกฎหมาย ข้าราชการสามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่า

เข้าบ้านได้ตามวงเงินกู้ แต่ไม่เกินราคาบ้านตามสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน โดยใช้หลักฐานดังต่อไปนี้ เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเข้าบ้าน

๔.๑ โฉนดที่ดิน น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก

๔.๒ สัญญาขายที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (ในกรณีปลูกสร้างบ้าน บนที่ดินของตนเอง)

๔.๓ เอกสารที่แสดงถึงสิทธิในการก่อสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น (ในกรณีที่ปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น)

๔.๔ สัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน

๔.๕ ใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร

๔.๖ สัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน

๔.๗ ใบเสร็จรับเงินค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

๑.๖ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔๖ ใบเสร็จรับเงินอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๖) ชื่อ สถานที่อยู่ หรือที่ทำการของผู้รับเงิน

(๗) วัน เดือน ปี ที่รับเงิน

(๘) รายการแสดงการรับเงินระบุว่าเป็นค่าอะไร

(๙) จำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร

(๑๐) ลายมือชื่อของผู้รับเงิน

๑.๗ หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ แจ้งตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว ๑๐๕ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่แนบท้ายหลักเกณฑ์ฉบับนี้

คำนิยาม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(๔) องค์การมหาชน

- (๕) ทุณหมนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
- (๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงานด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

๒. ข้อเท็จจริง

จากข้อกฎหมาย/เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบข้างต้นสรุปได้ว่า ให้ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านยื่นคำขอรับค่าเช่าบ้านตามแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) และหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องพร้อมรายงานข้อมูลของข้าราชการประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้าน จากการตรวจสอบพบว่า ผู้ขอรับค่าเช่าบ้านบางราย ไม่มีแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ให้ตรวจสอบ ระบุรายละเอียดในรายงานข้อมูลของข้าราชการไม่ครบถ้วน ไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการขอรับค่าเช่าบ้านให้ตรวจสอบ และเอกสารหลักฐานที่ยื่นระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วน อีกทั้งมีการเบิกจ่ายเงินเกินสิทธิ จำนวน ๖ ราย เป็นเงิน ๔๖๙,๙๒๗.๘๘ บาท รายละเอียดดังนี้

๒.๑ กรณีกำหนดให้ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านยื่นคำขอรับค่าเช่าบ้านตามแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ต่อผู้รับรองการมีสิทธิพร้อมด้วยสัญญาเช่าบ้าน สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่จากการตรวจสอบพบว่า ผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านบางรายยื่นคำขอรับค่าเช่าบ้านโดยไม่มีแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) แบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖ ราย

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้ชี้แจงว่า มีการย้ายสถานที่จัดเก็บเอกสาร ค้นหาแล้วแต่ไม่พบเอกสารดังกล่าว

ผลการพิจารณาคำชี้แจง พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ไม่มีแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) แบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องให้ตรวจสอบ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า การเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านทั้ง ๖ รายดังกล่าว ปฏิบัติถูกต้องตามที่ระเบียบกำหนดหรือไม่

๒.๒ กรณีกำหนดให้ข้าราชการผู้ใช้สิทธิจัดส่งรายงานข้อมูลของข้าราชการในการขอรับค่าเช่าบ้านพร้อมการยื่นแบบ ๖๐๐๕ และให้ผู้มีอำนาจรับรองการมีสิทธิตามข้อ ๘ มีอำนาจพิจารณา รับรายงานข้อมูลข้าราชการในการขอรับค่าเช่าบ้านที่ยื่น โดยให้แจ้งรายละเอียดประกอบอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลประวัติการรับราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการ และการโอน ย้าย ในกรณีเป็นการย้ายให้ชี้แจงข้อมูลว่าเกิดจากคำร้องขอของตนเองหรือไม่

(๒) ข้อมูลการมีเคหสถานของข้าราชการและคู่สมรสทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

(๓) ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ทำงานของคู่สมรสของข้าราชการ และให้แจ้งว่าหน่วยงานแห่งนั้นได้ให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือจัดบ้านพักให้กับคู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการหรือไม่

(๔) ข้อมูลการมีเคหสถานของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ รวมทั้งบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

(๕) ข้อมูลสถานะการมีชีวิตอยู่ของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ หากในภายหลังมีกรณีที่บุคคลดังกล่าวเสียชีวิตหรือสาบสูญ ให้แจ้งรายละเอียด วัน เดือน ปี ที่เสียชีวิตหรือสาบสูญ

แต่จากการตรวจสอบรายงานข้อมูลการขอรับค่าเช่าบ้านพบว่า ผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน บางรายแจ้งรายละเอียดไม่ครบถ้วน ได้แก่ มิได้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลการมีเคหสถานของข้าราชการและคู่สมรสทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ทำงานของคู่สมรสของข้าราชการส่วนท้องถิ่นและแจ้งว่าหน่วยงานแห่งนั้นได้ให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือจัดบ้านพักให้กับคู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการหรือไม่ ข้อมูลการมีเคหสถานของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ รวมทั้งบุตรที่ยัง ไม่บรรลุนิติภาวะทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ และข้อมูลสถานะการมีชีวิตอยู่ของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ หากในภายหลังมีกรณีที่บุคคลดังกล่าวเสียชีวิตหรือสาบสูญ ให้แจ้งรายละเอียด วัน เดือน ปี ที่เสียชีวิตหรือสาบสูญ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบชี้แจงว่า ไม่ทราบและจะดำเนินการให้ถูกต้องในครั้งต่อไป

ผลการพิจารณาคำชี้แจง พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านรายงานข้อมูลการขอรับค่าเช่าบ้านไม่ครบถ้วน เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๓ วรรคสอง

๒.๓ กรณีการเบิกเงินค่าเช่าบ้านเพื่อพักอาศัยให้ยื่นแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ต่อผู้รับรองการมีสิทธิพร้อมด้วยสัญญาเช่าบ้าน และหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยสัญญาเช่าบ้าน อย่างน้อยต้องระบุวัน เดือน ปี ที่ทำสัญญา ชื่อคู่สัญญา สถานที่เช่า วันเริ่มต้นแห่งสัญญาเช่า ระยะเวลาการเช่า วันสิ้นสุดสัญญาเช่า และอัตราค่าเช่าต่อเดือน และใบเสร็จรับเงินอย่างน้อยต้องมี ชื่อ สถานที่อยู่ หรือที่ทำการของ ผู้รับเงิน วัน เดือน ปีที่รับเงิน รายการแสดงการรับเงินระบุว่าเป็นค่าอะไร จำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษรลายมือชื่อของผู้รับเงิน แต่จากการตรวจสอบพบว่า บางรายไม่มีหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในบ้านของผู้ให้เช่า สัญญาเช่าบ้านมีสาระสำคัญไม่ครบถ้วน ได้แก่ มิได้

ระบุนวันเริ่มต้นแห่งสัญญาเช่า ระยะเวลาการเช่า วันสิ้นสุดสัญญาเช่า และใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้าน บางรายไม่มีชื่อ สถานที่อยู่หรือที่ทำการของผู้รับเงิน

คำชี้แจงของหน่วยรับตรวจ ผู้มีสิทธิขอเบิกและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการ ตรวจสอบสัญญาเช่าและใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้าน ให้ถูกต้องครบถ้วนในครั้งต่อไป

ผลการพิจารณาคำชี้แจง พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ยื่นเอกสารไม่ถูกต้องครบถ้วน เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๗ วรรคแรก ข้อ ๑๓ (๑) และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง ข้อ ๔๖

๒.๔ กรณีการกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านเพื่ออยู่อาศัย ให้ยื่นแบบ ๖๐๐๕ ต่อผู้รับรองการ มีสิทธิ พร้อมด้วยสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในกรณีการยื่นหลักฐานที่เป็นสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ต้องแนบสัญญาซื้อขายบ้าน สัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน หรือ สัญญาปลูกสร้างบ้าน แล้วแต่กรณีเป็นหลักฐานประกอบด้วย และหากวงเงินในสัญญาดังกล่าวต่ำกว่า สัญญาเงินกู้ ข้าราชการผู้ใช้สิทธิต้องยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่า หากมีการกู้เงินตามวงเงินใน สัญญาดังกล่าว จะต้องมีการผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด แต่จากการตรวจสอบพบว่า ผู้ใช้สิทธิ เบิกค่าเช่าบ้านบางรายไม่มีหนังสือสัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน สัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน ใบอนุญาตการปลูกสร้างบ้าน หลักฐานการรับรองวงเงินผ่อนชำระรายเดือนตามสัญญาซื้อขาย จากสถาบันการเงิน กรณีวงเงินกู้สูงกว่าวงเงินตามสัญญาซื้อขาย ซึ่งในระหว่างการตรวจสอบได้นำ เอกสารหลักฐานดังกล่าวมาให้ตรวจสอบแล้ว จากการตรวจสอบหลักฐานการรับรองวงเงินผ่อนชำระ รายเดือนตามสัญญาซื้อขายจากสถาบันการเงินกรณีวงเงินกู้สูงกว่าวงเงินตามสัญญาซื้อขาย พบว่า มีการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านเกินสิทธิ จำนวน ๕ ราย เป็นเงิน ๓๖๒,๕๒๗.๘๘ บาท

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบชี้แจงว่า เนื่องจากไม่ทราบและจะดำเนินการให้ถูกต้องในครั้งต่อไป

ผลการพิจารณาคำชี้แจง พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านยื่น เอกสารไม่ถูกต้องครบถ้วน เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๗ และหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๕/ว ๑๙ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐานการชำระราคาบ้านและที่ดินเพื่อการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ ข้อ ๑ ข้อ ๓ และข้อ ๔

๒.๕ กรณีกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คู่สมรสและมีกรรมสิทธิ์รวม กับบุคคลอื่นในบ้านนั้น จะเบิกจ่ายค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ได้ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ สำหรับบ้านหลังดังกล่าว แต่จากการตรวจสอบพบว่า ผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านมิได้เบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน

ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์สำหรับบ้านหลังดังกล่าว ทำให้มีการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านเกินสิทธิ จำนวน ๑ ราย เป็น ๑๐๗,๔๐๐.๐๐ บาท

คำชี้แจงของหน่วยรับตรวจ เนื่องจากไม่ทราบระเบียบและวิธีการ และได้แจ้งให้ผู้เบิกเกินทราบพร้อมทั้งนำเงินส่งคืนต่อไป

ผลการพิจารณาคำชี้แจง พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่มีได้เบิกจ่ายค่าผ่อนชำระเงินกู้ตาม สัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์สำหรับบ้านหลังดังกล่าว เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่า บ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๗ (๒)

๓. ความเสียหายหรือผลกระทบและสาเหตุ

จากการตรวจสอบพบว่ามีกรณียื่นเอกสารหลักฐานประกอบการขอรับค่าเช่าบ้าน ไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติกำหนด ทำให้ยากต่อการ ตรวจสอบส่งผลกระทบให้ผู้มีอำนาจรับรองการมีสิทธิและผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกรับรองและอนุมัติ ไม่ถูกต้อง มีการเบิกค่าเช่าบ้านเกินสิทธิ หรือผู้ขอรับค่าเช่าบ้านได้รับเงินโดยไม่มีสิทธิ ทำให้ ทางราชการได้รับความเสียหายจำนวน ๔๖๙,๙๒๗.๘๘ บาท (๓๖๒,๕๒๗.๘๘ + ๑๐๗,๔๐๐.๐๐) นอกจากนี้กรณีสัญญาเช่าบ้านมิได้ระบุวันเริ่มต้นแห่งสัญญาเช่า ระยะเวลาการเช่า และวันสิ้นสุด สัญญาเช่า ทำให้สัญญาเช่าไม่ถูกต้องครบถ้วนในสาระสำคัญเงื่อนไขแห่งสัญญาเช่า ขาดความ สมบูรณ์ต่อการบังคับใช้ตามกฎหมาย ทำให้ข้อมูลที่ระบุในแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ไม่ถูกต้อง อีกทั้งมีการปิดอาคารแสดมปีไม่ถูกต้องตามประมวลรัษฎากรด้วย

สาเหตุที่ไม่มีเอกสารหลักฐานให้ตรวจสอบ การยื่นเอกสารหลักฐานประกอบการขอรับ ค่าเช่าบ้านไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติกำหนด เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและระเบียบที่กำหนด ระบบจัดเก็บเอกสารไม่ รัดกุม ขาดการตรวจสอบจากผู้มีอำนาจรับรองการมีสิทธิก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิก และ ขาดระบบการควบคุมภายในที่ดี

๔. ความเห็นพร้อมเหตุผลและข้อเสนอแนะ

ผลการตรวจสอบมีลักษณะเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือแบบ แผนการปฏิบัติราชการ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ขอแจ้งให้ท่านดำเนินการ ดังนี้

๑) เพื่อเป็นการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ และป้องกันความเสียหายที่อาจจะ เกิดขึ้น ให้สั่งกำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องศึกษาพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้าน พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่ แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน ค่าเช่าบ้านของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ และแก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ และหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๕/ว ๑๙ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐานการชำระราคาบ้านและที่ดินเพื่อการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน

ข้าราชการ ให้มีความรู้ความเข้าใจระมัดระวังรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องครบถ้วน โดยเคร่งครัด หากเกิดกรณีทำให้ทางราชการเสียหายให้พิจารณาโทษตามควรแก่กรณี

๒) ในโอกาสต่อไปให้กำหนดมาตรการจัดเก็บเอกสารที่ดีมีมาตรฐานเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความรัดกุมง่ายต่อการค้นหา กำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน กรณีมีการย้ายให้มีการส่งมอบงานในความรับผิดชอบด้วย และสั่งกำชับผู้รับรองการมีสิทธิตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ก่อนลงนามรับรองการมีสิทธิในแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) มิให้เกิดกรณีเช่นนี้อีก

๓) เพื่อให้การใช้จ่ายเงิน การบริหารการเงินการคลังมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้และมีระบบการควบคุมภายในที่ดี ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยเคร่งครัด

ข้อตรวจพบที่ ๒ คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงการขอรับค่าเช่าบ้านปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตามที่ระเบียบกำหนด

๑. ข้อกฎหมาย/เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

๑.๑ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๘ บัญญัติไว้ว่า ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎหรือตามที่ได้รับอนุญาตให้จ่าย

๑.๒ พระราชกฤษฎีกา ค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๖ วรรคสอง การเบิกจ่ายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

๑.๓ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๙ เมื่อมีการรับรองสิทธิขอรับค่าเช่าบ้านแล้ว ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้าน ตามข้อ ๑๐ แต่งตั้งข้าราชการจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเช่าบ้าน ให้ตรวจสอบว่าได้เช่าบ้านและอาศัยอยู่จริง ระยะเวลาเริ่มต้นของการเช่าบ้านและการเข้าพักอาศัย ตลอดจนความเหมาะสมของอัตราค่าเช่าบ้านเมื่อเปรียบเทียบกับสภาพแห่งบ้าน

(๒) กรณีเช่าซื้อบ้านหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้าน ให้ตรวจสอบสัญญาเช่าซื้อบ้านหรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน วงเงินเช่าซื้อหรือวงเงินกู้ เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และวันเริ่มต้นการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้าน

เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายละเอียดครบถ้วนแล้ว ให้จัดทำรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านตามแบบทำยระเบียบนี้ เสนอต่อผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตามข้อ ๑๐ เพื่อพิจารณาอนุมัติการเบิกจ่ายต่อไป โดยหมายเหตุท้าย

แบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน ได้กำหนดแนวทางเพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงสรุปความเห็นต่อผู้อนุมัติการเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ดังนี้

- (๑) บุคคลที่ทำนิติกรรมต่าง ๆ มีตัวตนหรือไม่
- (๒) สำหรับกรณีบ้านเช่าต้องตรวจสอบให้ทราบว่า เป็นกรรมสิทธิ์ของใคร ในกรณีที่ผู้ให้เช่าไม่ใช่เจ้าของบ้าน ต้องตรวจสอบสัญญาเช่าจากเจ้าของบ้านด้วย
- (๓) สภาพของบ้านเหมาะสมกับราคาเช่า เช่าซื้อ หรือราคาซื้อขาย หรือไม่
- (๔) ขนาดบ้านเหมาะสมกับจำนวนคนในครอบครัวที่อาศัยร่วมกันอยู่จริงเพียงใด
- (๕) ในกรณีที่เช่าบ้าน จะต้องตรวจสอบว่ามีความจำเป็นต้องเช่าจริงหรือไม่
- (๖) ตรวจสอบการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้าน ตั้งแต่เมื่อใด
- (๗) อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

๒. ข้อเท็จจริง

จากข้อกำหนด/เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบข้างต้นสรุปได้ว่า คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีใช้สิทธิขอรับค่าเช่าบ้าน มีหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่ระเบียบกำหนด แล้วจัดทำรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน เพื่อสรุปความเห็นต่อผู้อนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้านแต่จากการตรวจสอบพบว่า คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีใช้สิทธิขอรับค่าเช่าบ้านจัดทำรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงการขอรับค่าเช่าบ้าน เพื่อสรุปความเห็นต่อผู้อนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้านสำหรับผู้ใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านบางรายไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ ดังนี้

- กรณีการเช่าบ้านมิได้สรุปว่า บุคคลที่ทำนิติกรรมต่าง ๆ มีตัวตนจริงหรือไม่ บ้านเช่าเป็นกรรมสิทธิ์ของใคร และมีการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้านตั้งแต่เมื่อใด

- กรณีการเช่าซื้อมิได้สรุปว่า บุคคลที่ทำนิติกรรมต่าง ๆ มีตัวตนจริงหรือไม่ สภาพของบ้านเหมาะสมกับราคาเช่าซื้อ หรือราคาซื้อขายหรือไม่ ขนาดบ้านเหมาะสมกับจำนวนคนในครอบครัวที่อาศัยร่วมกันอยู่จริง เพียงใด และไม่ระบุว่ามีการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้านตั้งแต่เมื่อใด

หน่วยรับตรวจชี้แจงเหตุผลสรุปได้ว่า จะดำเนินการให้ถูกต้องในครั้งต่อไป

ผลการพิจารณาค่าชี้แจง พิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงการเบิกค่าเช่าบ้านเพื่อสรุปความเห็นต่อผู้อนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้านสำหรับบางรายไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ เป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๙ วรรคท้าย อีกทั้ง ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมิได้ตรวจสอบความครบถ้วนของรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านก่อนอนุมัติการจ่ายเงิน เป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๘

๓. ความเสียหายหรือผลกระทบและสาเหตุ

การที่คณะกรรมการรับรองผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง รายงานผลการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน โดยสรุปความเห็นไม่ครบถ้วนตามที่ระเบียบกำหนด ทำให้ขาดความมีสาระสำคัญในการพิจารณาของผู้อนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้าน อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการได้ สาเหตุเนื่องจากเจ้าหน้าที่ขาดความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กฎหมาย และระเบียบกำหนด

๔. ความเห็นพร้อมเหตุผลและข้อเสนอแนะ

ผลการตรวจสอบมีลักษณะเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ขอแจ้งให้ท่านดำเนินการ ดังนี้

๑) ในโอกาสต่อไปก่อนที่จะอนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้านในแบบขอรับค่าเช่าบ้าน ให้พิจารณาความมีสาระสำคัญให้ครบถ้วนตามที่กฎหมาย และระเบียบกำหนด โดยถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวินัยการเงิน การคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖

๒) สั่งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมาย และระเบียบที่กำหนดโดยเคร่งครัด เพื่อป้องกันมิให้เข้าข่ายความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ หากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นอีกให้พิจารณาโทษตามควรแก่กรณี

๓.๓ การให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาแก่หน่วยรับตรวจ ผู้ตรวจสอบต้องจัดทำข้อเสนอแนะแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อช่วยให้หน่วยรับตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง และป้องกันมิให้เกิดข้อบกพร่องอีก

๓.๔ วิธีปฏิบัติเมื่อพบพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าจะอาจมีการกระทำผิดกฎหมายหรือทุจริต

กรณีผู้ตรวจสอบพบการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนปฏิบัติราชการ ซึ่งมีพฤติการณ์น่าเชื่อได้ว่าอาจมีการกระทำผิดกฎหมายหรือทุจริต ผู้ตรวจสอบควรปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพและแจ้งข้อตรวจพบนั้นต่อผู้มีหน้าที่และอำนาจ

๓.๕ เปิดโอกาสให้หน่วยรับตรวจชี้แจง

๓.๕.๑ ในการตรวจสอบผู้ตรวจสอบต้องให้โอกาสเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจได้ชี้แจงเหตุผลและแสดงพยานหลักฐานของตน

๓.๕.๒ ผู้ตรวจสอบควรให้ความสำคัญและพิจารณาข้อคิดเห็น หรือคำชี้แจงและเหตุผลหรือความจำเป็นของหน่วยรับตรวจที่มีต่อข้อตรวจพบจากการตรวจ

๓.๕.๓ เมื่อผู้ตรวจสอบได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วพบว่า มีข้อบกพร่องก่อนการสรุปผลการตรวจสอบหรือก่อนแจ้งผลการตรวจสอบต่อหน่วยรับตรวจ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ทำหนังสือสอบถามประเด็นที่เป็นข้อบกพร่อง โดยกำหนดให้ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจชี้แจงเป็นหนังสือพร้อมแสดงพยานหลักฐาน ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่อย่างช้าไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหนังสือ

(๒) ในกรณีพ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวตาม (๑) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและผู้ตรวจสอบได้มีหนังสือแจ้งเตือนแล้ว ให้ถือว่าผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจไม่ประสงค์ชี้แจงเหตุผลหรือแสดงพยานหลักฐานเพิ่มเติม

๓.๖ การจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐาน

ผู้ตรวจสอบต้องจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐานการตรวจสอบเพื่อใช้ในการอ้างอิง สอบทาน และยืนยันความถูกต้องของผลการตรวจสอบตลอดกระบวนการตรวจสอบ โดยการจัดเก็บต้องทำอย่างเป็นระบบ ปลอดภัย สะดวกในการสืบค้น โดยจัดทำเอกสารหลักฐานการตรวจสอบให้เพียงพอ อย่างทันกาล เก็บรักษาเอกสารหลักฐานการตรวจสอบไว้ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

๔. การรายงานผลการตรวจสอบ

๔.๑ การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ

๔.๑.๑ ผู้ตรวจสอบต้องจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบนหลักการของความถูกต้อง ครบถ้วน เที่ยงธรรมและเป็นกลาง ทันกาล และรับฟังคำชี้แจงของหน่วยรับตรวจ

๔.๑.๒ ผู้ตรวจสอบควรจัดทำรายงานการตรวจสอบให้มีความชัดเจนอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ความเสียหาย (ถ้ามี) ความเห็นพร้อมเหตุผลและข้อเสนอแนะ โดยทำเป็นหนังสือแสดงถึงข้อตรวจพบตามแบบที่กำหนด

๔.๒ ระยะเวลาในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

การกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบและการออกรายงานการตรวจสอบให้คำนึงถึงลักษณะของการตรวจสอบตามภารกิจหลักและการตรวจสอบอื่น ระดับสาระสำคัญและความยากง่ายของเรื่องที่จะตรวจสอบ ความร้ายแรงแห่งพฤติการณ์หรือมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น การป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ และการให้ความสนใจของสาธารณชนด้วย ทั้งนี้อย่างช้าไม่ควรเกินกว่าหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ส่งหนังสือเปิดตรวจไปยังหน่วยรับตรวจ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอาจขยายระยะเวลาการตรวจสอบได้อีกไม่เกินหนึ่งปี

ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็นอย่างอื่นที่ทำให้การตรวจสอบไม่อาจดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เสนอคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาการขยายระยะเวลาต่อไป

๔.๓ การแจ้งผลการตรวจสอบ ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

๕. การเผยแพร่ผลการตรวจสอบ

๕.๑ การเผยแพร่ผลตรวจสอบต่อสาธารณชน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้วางระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบต่อสาธารณชน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องการตรวจสอบที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ห้ามมิให้เปิดเผยหรือเผยแพร่จนกว่าจะได้ข้อยุติเกี่ยวกับการตรวจสอบนั้นแล้ว เว้นแต่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่าเพื่อประโยชน์ในการระงับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ทางราชการ และมีความจำเป็นต้องเปิดเผย หรือเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบนั้นให้สาธารณชนทราบ

(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบที่อยู่ระหว่างดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะเปิดเผยหรือเผยแพร่ได้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

๑) เรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะที่สำคัญของประเทศ

๒) เรื่องที่ส่งผลกระทบต่อระบบการเงินการคลังภาครัฐในวงกว้าง หรืออาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ระบบเศรษฐกิจของประเทศ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือความบริสุทธิ์ยุติธรรมของการเลือกตั้ง

๓) เรื่องที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๔) เรื่องอื่นตามมติคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) ข้อมูลที่เปิดเผยหรือเผยแพร่ตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด ต้องไม่มีลักษณะเป็นการวินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้ว

(๔) เรื่องที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอาจมอบหมายให้ข้าราชการสำนักงานเป็นผู้เปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลก็ได้

(๕) การเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด ไม่ถือว่าเป็นการเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๔ ซึ่งกำหนดว่า ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๖. การติดตามผลการตรวจสอบ

๖.๑ การมอบหมายการติดตามผลการตรวจสอบ

หน้าที่และอำนาจในการพิจารณาการติดตามผลการตรวจสอบ เป็นเช่นเดียวกับหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาผลการตรวจสอบและการแจ้งผลการตรวจสอบ โดยถือปฏิบัติตามคำสั่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

๖.๒ แบบติดตามผลการตรวจสอบ

แบบติดตามผลการตรวจสอบให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ ๑

สำนัก.....			
แนวการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน			
ชื่อหน่วยรับตรวจ..... อำเภอ.....เมือง.....จังหวัด.....			
วันที่เริ่มตรวจ.....วันที่ตรวจเสร็จ.....รวมคน/วันที่ใช้.....คน/วัน			
วัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบ	กระดาษทำการ	ผู้ตรวจสอบ
1. เพื่อให้ทราบว่าการเบิกจ่ายเงิน	- ศึกษาระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงิน		
ค่าเช่าบ้านเป็นไปตามหลักเกณฑ์	ค่าเช่าบ้าน		
วิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด	- ตรวจสอบเอกสารหลักฐานว่ามีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านพระราชกฤษฎีกา	ข. 1-5	
หรือไม่	ค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่		
	- ตรวจสอบการยื่นเอกสารหลักฐานถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด	ข 3, ข 4	
	หรือไม่		
	- ตรวจสอบสัญญากู้เงิน และสัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน หรือสัญญา	ข 1, ข 3, ข 4	
	ปลูกสร้างบ้าน กรณีกู้เงินมากกว่าสัญญาซื้อขาย ให้ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงิน		
	ค่าเช่าบ้านว่า สูงกว่าวงเงินที่สถาบันการเงินรับรองตามวงเงินที่ต้องผ่อนชำระ		
	ตามวงเงินสัญญาซื้อขายหรือไม่		
	- กรณีกู้เงินร่วมกับผู้อื่นที่มีใช้สามมีหรือภรรยา ให้ตรวจสอบว่า มีการเบิกจ่ายเงิน	ข 1, ข 3, ข 4	
	ค่าเช่าบ้านตามสัดส่วนถูกต้องหรือไม่		
	- ในกรณีที่มีการขายวงเงินกู้หรือขายระยะเวลาการผ่อนชำระเงินกู้	ข 1, ข 3, ข 4	
	เพื่อชำระราคาบ้าน ให้ตรวจสอบว่าเบิกเงินค่าเช่าบ้านเกินกว่าจำนวนเงินกู้		
	และระยะเวลาการผ่อนชำระที่เหลืออยู่ของสัญญาเงินกู้ฉบับแรกหรือไม่		
	- กรณีที่ภายหลังได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น และมีสิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านเพิ่มขึ้น	ข 1, ข 2, ข 5	
	ให้ตรวจสอบว่ามีการทำสัญญาเช่าบ้านหลังเดิมใหม่ทั้งที่สัญญาเช่าบ้านเดิม		
	ยังไม่ครบกำหนดหรือไม่		
	- กรณีทำสัญญาเช่าเกิน 3 ปี ผู้ขอเบิกจะต้องจดทะเบียนการเช่าต่อพนักงาน	ข1, ข 2, ข 5	
	เจ้าหน้าที่ หากมิได้จดทะเบียน สัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ได้เพียง 3 ปี		
	ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 538 ให้ตรวจสอบว่าผู้ขอเบิก		
	รายได้ทำสัญญาเช่าเกินกว่า 3 ปี และไม่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่		
	เมื่อครบกำหนด 3 ปี ได้มีการยื่นแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ 6005) ใหม่หรือไม่		
	- ตรวจสอบว่ามีการเช่าบ้านสามมีหรือภรรยาที่อยู่ด้วยกันแต่ไม่ได้	ข1, ข 2, ข 5	
	จดทะเบียนสมรสหรือไม่		
	- ตรวจสอบสาระสำคัญของสัญญาเช่าบ้าน และสัญญาเช่าซื้อ	ข.6, ข.7	
	- ตรวจสอบสาระสำคัญรายละเอียดใบใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้าน	ข.8	
2. เพื่อให้ทราบว่าคุณะกรรมการ	- ตรวจสอบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน	ข.1-3	
ตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน	ว่าคณะกรรมการฯ ได้สรุปความเห็นต่อผู้อนุมัติการเบิกจ่าย		
ได้ปฏิบัติตามที่ถูกต้องครบถ้วน	ค่าเช่าบ้าน ครอบคลุมรายละเอียดตามแนวทางที่กำหนดหรือไม่		
ตามที่ระเบียบกำหนดหรือไม่			

วัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบ	กระดาษทำการ	ผู้ตรวจสอบ
3. เพื่อให้ทราบว่ามีการพักอาศัย อยู่จริงในบ้านที่เบิกเงินค่าเช่าบ้าน หรือไม่	- สังเกตการณ์การพักอาศัยในบ้านของผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน - สุ่มสอบถามผู้อาศัยบ้านข้างเคียงกับบ้านที่ผู้เบิกเงินค่าเช่า บ้านอาศัยอยู่ว่า ผู้เบิกเงินค่าเช่าบ้านได้พักอาศัยอยู่จริงหรือไม่ - หากพบว่า มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบหรือหนังสือสั่งการ ที่เกี่ยวข้อง ให้หาสาเหตุ ผลกระทบและให้ผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจงเหตุผล ระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง - พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติม - ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน ค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2549 - ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน ค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552 - หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.5/ว 19 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2547 เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐาน การชำระราคาบ้านและที่ดินเพื่อการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ - หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0408.5/ว147 ลงวันที่ 5 กันยายน 2560 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัย ในที่พักของทางราชการ พ.ศ. 2560	แบบสังเกตการณ์ แบบสอบถาม	
		ผู้จัดทำ	
		วันที่	
		ผู้สอบทาน	
		วันที่	

ภาคผนวกที่ ๒

ข.1				
สำนัก.....				
แบบสรุปผลการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน				
ชื่อหน่วยรับตรวจ..... อำเภอ..... จังหวัด.....				
ลำดับ	รายการ	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	คำอธิบาย
		ใส่เครื่องหมาย ✓	ใส่เครื่องหมาย X	
1	ผู้เบิกเงินค่าเช่าบ้านมีสิทธิ์ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติม			
2	การยื่นเอกสารหลักฐานการขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน			
2.1	มีแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ 6005)			
2.2	มีสำเนาคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง โอน ย้าย			
2.3	มีแบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านและการรับรองของคณะกรรมการฯ			
2.4	มีสัญญาเช่าบ้าน เช่าซื้อ หรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน			
2.5	กรณีเช่าบ้าน มีแบบคำรับรองของผู้ให้เช่า และหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในบ้านของผู้ให้เช่า			
2.6	มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน			
2.7	กรณีกู้เงินมากกว่าสัญญาซื้อขายมีการขอหนังสือรับรองจากสถาบันการเงิน รับรองว่า หากมีการกู้เงินตามวงเงินในสัญญาซื้อขาย จะต้องมีกรผ่อนชำระรายเดือน เป็นจำนวนเท่าใด (พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 17) (ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการ พ.ศ. 2549 ข้อ 7 วรรคสอง)			
2.8	จัดส่งรายงานข้อมูลในการขอรับค่าเช่าบ้าน และให้ผู้มีอำนาจรับรองการมีสิทธิพิจารณา รายงานข้อมูลในการขอรับค่าเช่าบ้านที่ยื่น โดยแจ้งรายละเอียดประกอบตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์ฯ			
3	คณะกรรมการตรวจสอบสภาพการขอรับค่าเช่าบ้าน ได้สรุปความเห็นผู้อนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้าน ดังนี้หรือไม่			
3.1	มีการสรุปความเห็นต่อผู้อนุมัติการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านกรณีบุคคลที่ทำนิติกรรมมีตัวตนจริง			
3.2	กรณีบ้านเช่าได้มีการตรวจสอบให้ทราบว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของใคร ในกรณีที่ผู้ให้เช่าไม่ใช่ เจ้าของบ้าน ให้ตรวจสอบสัญญาเช่าจากเจ้าของบ้าน หรือหลักฐานการมอบอำนาจจาก เจ้าของบ้าน			
3.3	ได้ระบุสภาพของบ้านเหมาะสมกับราคาเช่า เช่าซื้อ หรือราคาซื้อขาย			
3.4	ได้ระบุขนาดบ้านเหมาะสมกับจำนวนคนในครอบครัวที่อาศัยร่วมกันอยู่จริง			
3.5	ในกรณีเช่าบ้าน ได้ตรวจสอบว่ามีความจำเป็นต้องเช่าจริงหรือไม่			
3.6	ได้มีการตรวจสอบการเช่าพักอาศัยอยู่จริงในบ้านตั้งแต่เมื่อใด (ตามหมายเหตุของแบบรายงานการขอรับค่าเช่าบ้าน ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และ วิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2549 และแก้ไขเพิ่มเติม)			
4	กรณีกู้เงินร่วมกับผู้อื่นที่มีใช้สามีหรือภรรยา ได้เบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านตามสัดส่วนถูกต้อง (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และ และแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 14 (2))			

ลำดับ	รายการ	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	คำอธิบาย
		ใส่เครื่องหมาย ✓	ใส่เครื่องหมาย X	
5	ไม่มีการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านตามสิทธิสูงกว่าวงเงินตามสัญญาซื้อขายต้องผ่อนชำระรายเดือนที่สถาบันการเงินรับรอง (หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.5/ว 19 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2547 เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐานการชำระราคาบ้านและที่ดินเพื่อการใช้สิทธิเบิก ค่าเช่าบ้านข้าราชการ ข้อ 3)			
6	ในกรณีที่มีการขยายวงเงินกู้หรือขยายระยะเวลาการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน มีการเบิกค่าเช่าบ้านตามจำนวนเงินกู้และระยะเวลาการผ่อนชำระที่เหลืออยู่ของสัญญาเงินกู้ ฉบับแรกที่ได้ยื่นไว้ และได้รับอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านตามสิทธิแล้ว (ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของ ข้าราชการข้อ 23)			
7	กรณีทำสัญญาเช่าเกิน 3 ปี ผู้ขอเบิกจะต้องจดทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หากมิได้จดทะเบียน สัญญาเช่าดังกล่าวมีผลบังคับใช้ได้เพียง 3 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย์ มาตรา 538 หากผู้ขอเบิกรายได้ทำสัญญาเช่าเกินกว่า 3 ปี และไม่ได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อครบ กำหนด 3 ปี ได้มีการยื่นแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ 6005) ใหม่แล้ว			
8	ไม่มีการเช่าบ้านของสามีหรือภรรยาที่อยู่ด้วยกันแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส			
9	ตรวจสอบสาระสำคัญในสัญญาเช่าบ้าน และสัญญาเช่าซื้อมีความครบถ้วน			
10	พักอาศัยอยู่จริงในบ้านที่เบิกเงินค่าเช่าบ้าน			
11	หากพบว่า มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ให้หาสาเหตุ ผลกระทบ และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจงเหตุผล			
สรุปผลการตรวจสอบ				
			ผู้จัดทำ	
			วันที่	
			ผู้สอบทาน	
			วันที่	

ข.2				
สำนัก.....				
แบบสรุปผลการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน - กรณีเช่าบ้าน				
ชื่อหน่วยรับตรวจ				
ลำดับ	รายการ	ชื่อผู้เบิกเงินค่าเช่าบ้าน-กรณีเช่าบ้าน		คำอธิบาย
		1.....	2.....	
1	ผู้เบิกเงินค่าเช่าบ้านมีสิทธิตามระเบียบหรือไม่ และแก้ไขเพิ่มเติม			
2	การยื่นเอกสารหลักฐานการขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน			
	2.1 มีแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ 6005)			
	2.2 มีสำเนาคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง			
	2.3 มีสำเนาคำสั่งคำสั่งการโอน ย้าย			
	2.4 มีแบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านและการรับรองของคณะกรรมการ			
	2.5 มีหนังสือสัญญาเช่าพร้อมติดอากรแสตมป์			
	2.6 มีแบบคำรับรองของผู้ให้เช่า/เจ้าของบ้านเช่า			
	2.7 มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน			
	2.8 มีหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในบ้านของผู้ให้เช่า/เจ้าของบ้าน			
	2.9 มีการจัดส่งรายงานข้อมูลในการขอรับค่าเช่าบ้าน และให้ผู้มีอำนาจรับรองการมีสิทธิพิจารณารายงาน			
	ข้อมูลในการขอรับค่าเช่าบ้านที่ยื่น โดยแจ้งรายละเอียดประกอบอย่างน้อยดังต่อไปนี้			
	- ข้อมูลประวัติการรับราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการ และการโอนย้าย			
	- ข้อมูลการมีเคหสถานของข้าราชการและคู่สมรสทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ			
	- ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ของคู่สมรสของข้าราชการและแจ้งว่าหน่วยงานแห่งนั้นได้ให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือจัดบ้านพักให้กับคู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการส่วน			
	- ข้อมูลการมีเคหสถานของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ			
	- ข้อมูลสถานะการมีชีวิตอยู่ของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการส่วนท้องถิ่นหากในภายหลังมีกรณีทีบุคคลดังกล่าวเสียชีวิตหรือสาบสูญ ให้แจ้งรายละเอียด วัน เดือน ปี ที่			
	(ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552 ข้อ 3			
3	คณะกรรมการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน ได้สรุปความเห็นผู้อนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้าน ดังนี้หรือไม่			
	3.1 มีการสรุปความเห็นต่อผู้อนุมัติการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านกรณีบุคคลที่ทำนิติกรรมมีตัวตนจริง			
	3.2 กรณีบ้านเช่าได้มีการตรวจสอบให้ทราบว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของใคร ในกรณีที่ผู้ให้เช่าไม่ใช่เจ้าของบ้าน ได้ตรวจสอบสัญญาเช่าจากเจ้าของบ้าน หรือหลักฐานการมอบอำนาจจากเจ้าของบ้าน			
	3.3 ได้ระบุสภาพของบ้านเหมาะสมกับราคาเช่า			
	3.4 ได้ระบุขนาดบ้านเหมาะสมกับจำนวนคนในครอบครัวที่อาศัยร่วมกันอยู่จริง			
	3.5 ในกรณีเช่าบ้าน ได้ตรวจสอบว่ามีความจำเป็นต้องเช่าจริง			
	3.6 ได้มีการตรวจสอบการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้านตั้งแต่เมื่อใด			
	(ตามหมายเหตุของแบบรายงานการขอรับค่าเช่าบ้าน ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2549 และแก้ไขเพิ่มเติม)			

ลำดับ	รายการ	ชื่อผู้เบิกเงินค่าเช่าบ้าน-กรณีเช่าบ้าน		คำอธิบาย
		1.....	2.....	
4	ผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านได้ยื่นแบบคำขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ 6005) ฉบับใหม่ในกรณีเปลี่ยนสัญญาเช่าบ้านหรือสัญญาเช่าเดิมครบกำหนด (ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการ ข้อ 15)			
5	กรณีทำสัญญาเช่าเกิน 3 ปี ผู้ขอเบิกจะต้องจดทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หากมิได้จดทะเบียน สัญญาเช่าดังกล่าวมีผลบังคับใช้ได้เพียง 3 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 538 หากผู้ขอเบิกรายได้ทำสัญญาเช่าเกินกว่า 3 ปี และได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อครบกำหนด 3 ปี ได้มีการยื่นแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ 6005) ใหม่แล้ว			
6	กรณีทีภายหลังได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเพิ่มขึ้น ต้องไม่มีการทำสัญญาเช่าทั้งที่สัญญาเช่าบ้านเดิมยังไม่ครบกำหนด			
7	ไม่มีการเช่าบ้านของสามีหรือภรรยาที่อยู่ด้วยกันแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส			
8	พักอาศัยอยู่จริงในบ้านที่เบิกเงินค่าเช่าบ้าน			
หมายเหตุ ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ กรณีใช่ X กรณีไม่ใช่ - กรณีไม่เกี่ยวข้อง				

ภาคผนวกที่ ๔

		ข.3	
สำนัก.....			
แบบสรุปผลการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน - กรณีเช่าซื้อ			
ชื่อหน่วยรับตรวจ			
ลำดับ	รายการ	ชื่อผู้เบิกเงินค่าเช่าบ้าน (กรณีเช่าซื้อ)	
		1.....	2....
	สังกัด		
	ปลูกสร้างบ้าน/ซื้อบ้าน		
	สถานที่ของบ้านที่เช่าซื้อ		
	วันที่ยื่นแบบ 6005 ล่าสุด		
1	ผู้เบิกเงินค่าเช่าบ้านมีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗		
2	การยื่นเอกสารหลักฐานการขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน		
	2.1 มีแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ 6005)		
	2.2 มีสำเนาคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง		
	2.3 มีสำเนาคำสั่งโอน ย้าย		
	2.4 มีแบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านและการรับรองของคณะกรรมการ		
	2.5 มีสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน		
	2.6 มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน		
	2.7 กรณีกู้เงินมากกว่าสัญญาซื้อขายมีการขอหนังสือรับรองจากสถาบันการเงิน รับรองว่า หากมีการกู้เงินตามวงเงินในสัญญาซื้อขาย จะต้องมีกรมผ่อนชำระรายเดือน เป็นจำนวนเท่าใด (วรรคสอง)		
	2.8 มีสัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน/สัญญาปลูกสร้างบ้าน		
	2.9 ใบอนุญาตปลูกสร้างอาคาร		
	2.10 มีสำเนาโฉนดที่ดิน		
	2.11 มีใบสมรส (กรณีกู้ร่วมในสัญญาหรือมีชื่อโฉนดที่ดินร่วมกับสามีหรือภรรยา)		
	2.12 แบบ 6005 และแบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านเดิม (กรณีเบิกต่อเนื่องจากที่เดิม)		
	2.13 ข้อมูลใน		
	การขอรับค่าเช่าบ้านที่ยื่น โดยแจ้งรายละเอียดประกอบอย่างน้อยดังต่อไปนี้		
	- ข้อมูลประวัติการรับราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการ และการโอนย้าย		
	- ข้อมูลการมีเคหสถานของข้าราชการและคู่สมรสทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ		
	- ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ของคู่สมรสของข้าราชการและแจ้งว่าหน่วยงานแห่งนั้นได้ให้สิทธิ เบิกค่าเช่าบ้าน หรือจัดบ้านพักให้กับคู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการส่วนท้องถิ่น		
	- ข้อมูลการมีเคหสถานของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุตรที่ ยังไม่บรรลุนิติภาวะทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ		
	- ข้อมูลสถานะการมีชีวิตอยู่ของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการส่วนท้องถิ่นหากใน ภายหลังมีกรณีที่บุคคลดังกล่าวเสียชีวิตหรือสาบสูญ ให้แจ้งรายละเอียด วัน เดือน ปี ที่เสียชีวิต (ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552 ข้อ 3 ลงวันที่ 16 พ.ย.52		

ลำดับ	รายการ	ชื่อผู้เบิกเงินค่าเช่าบ้าน (กรณีเช่าซื้อ)	
		1.....	2....
3	คณะกรรมการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน ได้สรุปความเห็นผู้อนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้าน ดังนี้หรือไม่		
3.1	มีการสรุปความเห็นต่อผู้อนุมัติการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านกรณีบุคคลที่ทำนิติกรรมมีตัวตนจริง		
3.2	ได้ระบุสภาพของบ้านเหมาะสมกับราคาเช่าซื้อ หรือราคาซื้อขาย		
3.3	ได้ระบุขนาดบ้านเหมาะสมกับจำนวนคนในครอบครัวที่อาศัยร่วมกันอยู่จริง		
3.4	ได้มีการตรวจสอบการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้านตั้งแต่เมื่อใด		
	(ตามหมายเหตุของแบบรายงานการขอรับค่าเช่าบ้าน ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2549 และแก้ไขเพิ่มเติม)		
4	กรณีกู้เงินร่วมกับผู้อื่นที่มีใช้สามมีหรือภรรยา ได้เบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านตามสัดส่วนถูกต้อง (พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านของข้าราชการ พ.ศ. 2547 และแก้ไขเพิ่มเติม)		
5	ไม่มีการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านตามสิทธิสูงกว่าวงเงินตามสัญญาซื้อขายต้องผ่อนชำระรายเดือนที่ สถาบันการเงินรับรอง		
6	ผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านได้ยื่นแบบคำขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ 6005) ฉบับใหม่ในกรณีเปลี่ยน สัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน หรือสัญญาเช่าซื้อบ้าน (ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการ ข้อ 15)		
7	ในกรณีที่มีการขยายวงเงินกู้หรือขยายระยะเวลาการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน มีการเบิกค่าเช่าบ้านตามจำนวนเงินกู้และระยะเวลาการผ่อนชำระที่เหลืออยู่ของสัญญาเงินกู้ ฉบับแรกที่ได้ยื่นไว้ และได้รับอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านตามสิทธิแล้ว (ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของ ข้าราชการข้อ 23)		
8	พักอาศัยอยู่จริงในบ้านที่เบิกเงินค่าเช่าบ้าน		
	วงเงินตามสัญญากู้เงิน		
	วงเงินตามสัญญาซื้อบ้านและที่ดิน ของสนง.ที่ดิน		
	วงเงินตามสัญญาซื้อที่ดิน ของสนง.ที่ดิน		
	วงเงินจ้างปลูกสร้างบ้าน (ค่าของและค่าแรง)		
	วงเงินจ้างปลูกสร้างบ้าน (ค่าของ)		
	วงเงินจ้างปลูกสร้างบ้าน (ค่าแรง)		

ภาคผนวกที่ ๕

		ข.4	
ชื่อหน่วยรับตรวจ.....			
สิทธิและรายละเอียดกรณีเข้าซื้อหรือผ่อนชำระเงินทุน			
ประจำปีงบประมาณ		เพียงวันที่	
ที่	รายการ	ผู้เบิกเงินค่าเช่าบ้าน (กรณีเช่าซื้อ)	
		1.ชื่อ.....	2.ชื่อ.....
	ตำแหน่งระดับ		
	ได้รับเงินเดือนขั้นที่		
1	บรรจุครั้งแรกที่อำเภอ		
2	ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ (อำเภอล่าสุดที่กำลังเบิกค่าเช่าบ้าน) ที่		
3	ได้รายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่ (ในท้องที่ล่าสุดที่เบิกค่าเช่าบ้าน) เมื่อวันที่		
4	ได้พักอาศัยอยู่จริง(ในบ้านหลังปัจจุบันที่ใช้เบิก) เมื่อวันที่		
5	ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง		
6	ทางราชการมิได้จัดที่พักอาศัยให้ (ถ้ามี แต่ไม่พอให้ใส่ช่องหมายเหตุว่า "มี แต่ไม่เพียงพอ")		
7	คู่สมรสมิได้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือทางราชการมิได้จัดที่พักอาศัยให้แก่คู่สมรส ในท้องที่เดียวกัน		
8	ไม่มีเคสสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ โดยไม่มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงิน		
9	ข้าราชการและคู่สมรสรับราชการในท้องที่เดียวกันและต่างมีสิทธิในการรับค่าเช่าบ้านมีการเบิกเฉพาะคนใดคนหนึ่ง (ถ้ามีสิทธิคนเดียวหรือใส่เครื่องหมาย - ในข้อนี้)		
10	ไม่มีผู้กู้ร่วม หรือมี แต่เป็นสามีหรือภรรยา ซึ่งได้จดทะเบียนสมรสตามกฎหมาย		
11	กรณีกู้เงินร่วมกับผู้อื่นที่มีใช้สามีหรือภรรยา ได้เบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านตามสัดส่วนถูกต้อง (กรณีไม่ได้กู้ร่วมกับผู้อื่น หรือมีแต่เป็นสามีหรือภรรยา ให้ใส่เครื่องหมาย - ในข้อนี้)		
12	วงเงินตามสัญญาเงินกู้ครั้งแรก		
13	ระยะเวลาการผ่อนชำระตามสัญญาเงินกู้ครั้งแรก		
14	วงเงินตามสัญญาซื้อขายบ้าน/สัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน/สัญญาปลูกสร้างบ้าน		
15	วงเงินผ่อนชำระรายเดือนตามวงเงินสัญญาซื้อขายหรือสัญญาปลูกสร้างบ้านที่สถาบันการเงินรับรอง (กรณีที่มีวงเงินตามข้อ 11 สูงกว่าวงเงินตามข้อ 13 ต้องมีหนังสือรับรองจากสถาบันที่กู้เงินตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการ พ.ศ. 2549 ข้อ 7 วรรคสอง)		
16	วงเงินผ่อนชำระรายเดือนตามสัญญาเงินกู้		
17	วันที่เริ่มเบิกค่าเช่าซื้อ		
18	วงเงินตามสัญญาเงินกู้ที่แก้ไข กรณีที่มีการแก้ไขสัญญา		
19	จำนวนปีของสัญญาที่แก้ไข กรณีที่มีการแก้ไขสัญญา		
20	อัตราที่เบิกจ่ายได้ตามสิทธิ		
21	จำนวนเงินที่เบิกรายเดือน		
22	รวมยอดเบิกทั้งปีงบประมาณ		
23	รวมยอดเบิกปีงบประมาณเพียงวันที่		

ภาคผนวกที่ ๖

		แบบ ข.5	
ชื่อหน่วยรับตรวจ.....			
สิทธิและรายละเอียดการเช่าบ้าน			
ประจำปีงบประมาณ เพียงวันที่			
ที่	รายการ	ชื่อผู้เบิกค่าเช่าบ้าน (กรณีเช่าบ้าน)	
		1.ชื่อ-สกุล.....	2.ชื่อ-สกุล.....
	ตำแหน่งระดับ		
	ได้รับเงินเดือนขั้นที่		
1	บรรจุครั้งแรกที่อำเภอ		
2	ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ ที่อำเภอ		
3	ได้รายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่เมื่อวันที่		
4	ได้พักอาศัยอยู่จริงเมื่อวันที่		
5	ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในท้องที่รับราชการครั้งแรกหรือกลับเข้ารับ เมื่อวันที่		
6	ทางราชการมิได้จัดที่พักอาศัยให้ (ถ้ามี แต่ไม่พอให้ใส่ช่องหมายเหตุว่า "มี แต่ไม่เพียงพอ")		
7	คู่สมรสมิได้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือทางราชการมิได้จัดที่พักอาศัยให้แก่คู่สมรส ใน ท้องที่เดียวกัน		
8	ข้าราชการและคู่สมรสรับราชการในท้องที่เดียวกับและต่างมีสิทธิในการรับ ค่าเช่าบ้านมีการเบิกเฉพาะคนใดคนหนึ่ง		
9	ไม่มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ โดยไม่มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงิน		
10	เช่าบ้านสามีหรือภรรยา ที่อยู่ร่วมกันแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส		
11	ทำสัญญาเช่าไม่เกิน 3 ปี		
12	ทำสัญญาเช่าเกิน 3 ปี		
13	มีการทำสัญญาเช่าบ้านหลังเดิมใหม่โดยที่สัญญาเดิมยังไม่ครบกำหนดสัญญา		
14	อัตราที่มีสิทธิเบิก		
15	จำนวนเงินตามใบเสร็จรับเงิน		
16	จำนวนเงินที่เบิกรายเดือน		
17	รวมยอดที่เบิกทั้งปีงบประมาณ		
18	รวมยอดที่เบิกปีงบประมาณ เพียงวันที่		

		ช.6
ชื่อหน่วยรับตรวจ อำเภอ..... จังหวัด.....		
กระตาศทำการตรวจสอบสาระสำคัญในสัญญาเช่าบ้าน		
ประจำปีงบประมาณ		เพียงวันที่
รายการ	ชื่อผู้เบิกค่าเช่าบ้าน (กรณีเช่าบ้าน)	
	1.....	1.....
การเบิกจ่ายเงิน		
สัญญาเช่าบ้าน มีสาระสำคัญครบถ้วนหรือไม่		
- ระบุวัน เดือน ปี ที่ทำสัญญา		
- ชื่อคู่สัญญา		
- สถานที่เช่า		
- วันเริ่มต้นแห่งสัญญาเช่า		
- ระยะเวลาการเช่า		
- วันสิ้นสุดสัญญาเช่า		
- อัตราค่าเช่าต่อเดือน		
- อากาศแสดมภ์ (พื้นละ ๑ บาท)		
อ้างอิง ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่าย		
เงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2549 และแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 13 (1)		
สรุปผลการตรวจสอบ		
ผู้ตรวจสอบ		ผู้สอบทาน

ภาคผนวกที่ ๑๐

สำนัก..... บันทึกการตรวจสังเกตการณ์บ้านที่พักอาศัยของผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน	
วันที่ตรวจสอบ ระหว่างเวลา.....น. ถึง..... น.	
เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พร้อมด้วยบุคคลในฐานะต่าง ๆ ตามรายชื่อข้างท้ายนี้ ได้ร่วมกันตรวจสังเกตการณ์บ้านที่พักอาศัยของผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน	
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลผู้ใช้สิทธิ	
๑. ชื่อ - นามสกุล ผู้ใช้สิทธิ.....	
๒. บ้านที่พักอาศัยสำหรับเบิกค่าเช่าบ้าน	
บ้านเลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดราชบุรี	
ส่วนที่ ๒ สภาพบ้านที่อาศัยสำหรับเบิกค่าเช่าบ้าน	
๓. ลักษณะของบ้าน	
☐ บ้านทาวเฮาส์ ชั้น	☐ ห้องแถว ชั้น
☐ บ้านเดี่ยว.....ชั้น	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
๔. ของใช้	
☐ มีเสื้อผ้า	☐ มีเฟอร์นิเจอร์
☐ อื่น ๆ ระบุ.....	
๕. มีผู้พักอาศัยในบ้านจำนวน.....คน ได้แก่.....	
๖. จำนวนวันที่พัก	
☐ ทุกวัน	☐ ประมาณสัปดาห์ละ ๓ - ๕ วัน
☐ ประมาณสัปดาห์ละ ๑ - ๒ วัน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
การสังเกตการณ์ครั้งนี้	
☐ ไม่มีข้อสังเกต ☐ มีข้อสังเกต ดังนี้	
.....	
ขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นนี้เป็นรายการที่มีอยู่ในวันที่ทำการตรวจสอบจริง จึงลงลายมือชื่อไว้	
.....ผู้นำชี้ - ผู้ใช้สิทธิผู้ตรวจสอบ
(.....)	(.....)
ตำแหน่ง.....	ตำแหน่ง.....
.....ผู้นำชี้ - ผู้รับตรวจผู้ตรวจสอบ
(.....)	(.....)
ตำแหน่ง.....	ตำแหน่ง.....

ภาคผนวกที่ ๑๑

แบบสอบถาม		
เรื่อง การพักอาศัยของผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากบ้านข้างเคียง		
ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....เบอร์โทร.....		
สอบถามที่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....		
๑. ท่านทราบหรือไม่ว่า..... (ตามภาพถ่าย) ได้พักอาศัยอยู่ในบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....		
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดราชบุรี		
☐ ทราบ	☐ ไม่ทราบ	
๒. ท่านทราบหรือไม่ว่า..... (ตามภาพถ่าย) ได้พักอาศัยอยู่ในบ้านดังกล่าว มากน้อยเพียงใด		
☐ ทุกวัน	☐ ประมาณสัปดาห์ละ ๓-๕ วัน	☐ ประมาณสัปดาห์ละ ๑-๒ วัน
☐ ประมาณเดือนละ ๑ วัน	☐ ไม่เคยเห็นว่าพักในบ้านดังกล่าว	
๓. ขอทราบว่าบ้านดังกล่าว พักอาศัยกี่คน		
☐ ไม่ทราบ	☐ ๑ คน	☐ ประมาณ ๒-๓ คน
☐ มากกว่า ๓ คน		
๔. ข้อมูลอื่น ๆ		
.....		
.....		
ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูล		
(.....)		
วันที่.....		
ลงชื่อ.....ผู้สอบถาม		
(.....)		
วันที่.....		

